



**MINISTERSTVO  
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA  
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**Sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie  
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie**  
Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie, ako ústredný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa § 1 ods. 1 písm. a) a § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako správny orgán podľa § 1 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a ako príslušný orgán podľa § 3 písm. k) a § 54 ods. 2 písm. k) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na základe výsledkov procesu posudzovania vykonaného podľa ustanovení zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydáva podľa § 37 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 46 a § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov

**ZÁVEREČNÉ STANOVISKO**

Číslo: 776/2023-1.7/ssch  
67583/2023  
67584/2023-int.

**I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI**

**1. Názov**

Danucem Slovensko a.s.

**2. Identifikačné číslo**

00 214 973

**3. Sídlo**

Rohožník 906 38

## II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

### 1. Názov

Navýšenie kapacity v dobývacom priestore Čaña a jeho okolí

### 2. Účel

Účelom zmeny navrhovanej činnosti „Navýšenie kapacity v dobývacom priestore Čaña a jeho okolí“ (ďalej len „navrhovaná činnosť“) je navýšenie povolenej ťažby štrkopieskov v existujúcom dobývacom priestore Čaña zo súčasných 500 000 t/rok na 800 000 t/rok, pričom sa navrhuje aj rozšírenie ťažby do územia, ktoré je súčasťou ložiska nevyhradeného nerastu, t.j. mimo v súčasnosti určený dobývací priestor. Spracovanie vyťaženej suroviny sa bude realizovať v existujúcej výrobni Geča umiestnenej priamo pri dobývacom priestore ložiska, resp. mobilnými zariadeniami v rámci ložiska.

Na primárny účel navýšenia povolenej ťažby ložiska je nadväzujúcim účelom navrhovanej činnosti v zmysle vyššie uvedeného aj potrebný nárast množstva dovezenej neznečistenej zeminy z iných zdrojov zo súčasných cca 123 000 t/rok na cca 200 000 t/rok.

### 3. Užívateľ

Danucem Slovensko a.s.

### 4. Umiestnenie

Kraj:	Košický
Okres:	Košice-okolie
Obec:	Čaña, Geča, Kokšov Bakša, Nižná Myšľa, Valaliky
Katastrálne územie:	Čaña, Geča, Kokšov Bakša, Nižná Myšľa, Valaliky
Parc. č.:	z dôvodu pomerne rozsiahlej plochy záujmového územia a veľkého počtu parciel registra C-KN ich súpis nie je uvedený, priestorové zakreslenie záujmového územia je uvedené v správe o hodnotení činnosti v rámci mapových príloh, príloha č. 4, k tomuto dokumentu.

### 5. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Predpokladaný termín začatia a skončenia výstavby:	výstavba nie je potrebná
Predpokladaný termín začatia prevádzky:	2023
Predpokladaný termín skončenia prevádzky:	2059 pre variant V2, 2094 pre variant V1

### 6. Stručný popis technického a technologického riešenia

Spôsob otvárk, prípravy a ťažby štrkov

V rámci prípravných prác sa vykonajú skrývkové práce na majetkovo vysporiadaných pozemkoch, ktoré budú pozostávať z odstránenia ornice a technologickej skrývky. Ornica a skrývkový materiál bude postupne navázaný na miesta spätnej rekultivácie, pričom prebytok ornice bude ukladaný na depónie, z ktorých sa bude ornica postupne odvážať v rámci odbytu pre prípadných zákazníkov. Odstránenie skrývky bude vykonávané odkopom lopatovým rýpadlom, odvoz skrývky a ornice na miesto rekultivácie bude vykonávané nákladnými autami po nespevnených poľných cestách v rámci hraníc ložiska.

Na ložisku bude dobývanie realizované:

- Ťažbou z povrchu za použitia strojných zariadení – bude sa vykonávať metódou stenového lomu s postupom banskej činnosti, resp. činnosti vykonávanej banským spôsobom do poľa. Na rozpojovanie sa môže použiť ťažobný mechanizmus – napr. lopatové rýpadlo, ktoré zároveň bude vykonávať nakladanie suroviny na dopravné mechanizmy. Dobývanie ložiska bude vykonané na celú šírku záberu ramena ťažobného stroja rovnomerne na určenej šírke ťažobnej steny. Vzhľadom k tomu, že trieda ťažiteľnosti štrkopieskov je 3 resp. 4., predmetná hornina je rýpatel'ná. Pri rozpojovaní nebudú použité trhacie práce. Ťažený štrkopiesok bude z miesta ťažby odvázaný nákladnými autami po vysporiadaných pozemkoch v rámci ložiska, po spevnenej technologickej ceste do existujúceho strediska výroby Geča na ďalšiu úpravu a zušľacht'ovanie až na finálny výrobok. V prípade, že prístupové cesty nebudú vysporiadané, organizácia za účelom dopravy môže využiť kombináciu ťažby štrkopieskov, ich nakládku na nákladné vozidlá a opätovné vykypovanie do plavebnej dráhy plávajúceho stroja, ktorý materiál opätovne naloží a prevezie na samovýšpných člnoch do prístavu štrkovne Geča na jeho ďalšie spracovanie.
- Ťažbou z vody plávajúcimi strojmi - ide o dobývanie povrchovým spôsobom pomocou plávajúceho korečkového rýpadla a s následným premiestnením vyťaženej suroviny k úpravárenskej linke k finálnemu spracovaniu. Vzhľadom na geologické pomery ako aj fyzikálne – mechanické vlastnosti ťaženej suroviny je táto dobývacía metóda najvýhodnejšia. Ťažený štrkopiesok bude z miesta ťažby cez pásový dopravník nakladaný do samovýšpných člnoch. Tieto po naplnení sú pomocou remorkérov tlačené po vytýčenej plavebnej dráhe po vodnej ploche do prístavu. V prístave sa vykladajú – vyprázdňujú člny. Štrkopiesok je uložený na skládku pod vodnou hladinou. Z tejto skládky je surovina pomocou ťažobného bagra a sústavou pásových dopravníkov dopravovaná na úpravu a spracovanie až na finálny výrobok.
- Ťažbou z povrchu ručným náradím – ide o dobývanie povrchovým spôsobom za použitia ručného náradia. Ide o tradičný spôsob ťažby štrkopieskov, pri ktorom sa ťažený materiál rozrušuje ručným náradím, ako napr. krompáč a následne lopatou priamo nakladá do pripravených nádob, vriec, na korbu vozidla, na kratšie vzdialenosti sa na prepravu môže použiť fúrik a pod., prípadne sa pred naložením ešte presituje na zvolenú frakciu. Tento spôsob ťažby štrkopieskov sa používal v minulosti, v súčasnej dobe sa využíva za účelom odberu menšieho množstva štrkopieskov na účely laboratórných rozborov, prípadne ak je potrebné odobrať štrkopiesky zo špecifického miesta, konkrétnej frakcie, prípadne je takáto požiadavka stanovená odberateľom a pod.

### Spracovanie vydobytého nerastu v existujúcej výrobni Geča

Úprava štrkopieskov bude vykonávaná na súčasnej prevádzke výrobne štrkovne Geča, kde sa nachádzajú dve samostatné úpravárenské linky, skládky nedokončenej výroby, skládky hotových výrobkov, odkalisko, dielne, prevádzkové budovy a administratívna budova. Do úpravárenského procesu bude surovina dodávaná z dvoch skládok a to zo skládky umiestnenej v prístave pod vodnou hladinou, ktorá bude zásobovaná plávajúcimi strojmi a zo skládky umiestnenej v areáli výrobne, ktorá bude v prípade potreby zásobená aj surovinou z nákupu štrkopieskov od iných subjektov. Pri ťažbe z povrchu bude surovina dovážaná nákladnými automobilmi z ložiska a nakladaná priamo do násypky, prípadne ukladaná na skládku v areáli výrobne.

Samotný proces úpravy a spracovania bude pozostávať z týchto činností: druhotná ťažba, príp. priame naloženie do násypky, medziobjektová pásová doprava, zdrobňovanie, triedenie, dehydrovanie, skladovanie hotových výrobkov na samostatné skládky podľa frakcií, dočasné uskladnenie nevyužitých nerastov (kalov).

Úpravárenský proces na stacionárnych linkách umiestnených na prevádzke v štrkovni Geča prebieha nasledovne:

- linka č. 1: zo skládky nachádzajúcej sa pod vodnou hladinou, ktorá je situovaná v prístave bude surovina ťažená plávajúcim korčekovým elevátorom PKE-100 a nakladaná na pásový dopravník, ktorý vyúsťuje do hrubotriediča VTN 1500/4000 a do čelust'ového drviča V7-2N. Produkt drviča a podroštná frakcia 0-63 mm bude zachytávaná pásom č. 4, ktorá dopraví surovinu cez nohavicové sklzy na dva jednoplošné triediče SDT 2200/4000. Tu sa triedi na frakcie 0-16 mm a 16-n mm. Podsítna časť frakcie 0-16 mm ide pásom na medziskládku (XII) a nadsítna časť 16-n mm sústavou pásov do dvoch medzizásobníkov X/1 a X/2. Z medzizásobníkov je štrkopiesok dávkovaný do kužel'ových drvičov DKT 1200/70 a GP 300. Produkt zdrobňovania je dopravným pásom vynášaň na triedič SDT 2200/4000, prepad fr. 0-16 mm je dopravným pásom vynášaň na medziskládku (XII), z ktorej je zásobovaná linka č. 2 a nad 16 mm je znova zvedená do kužel'ových drvičov (uzatvorený okruh). Linka č. 1 je zásobovaná aj zo skládky č. 9 fr. 0-100 mm.
- linka č. 2: štrkopiesok z medziskládky č. 2 frakcia 0-16 mm sa dávkuje tunelovým odberom a vynášacím pásom ide na dva triediče MASTER FLO CS 144 (XIII/1, XIII/2). Na triedičoch dôjde k vytriedeniu frakcií 0-4 mm, 4-16 mm. Produkt triedenia frakcie 8-16 mm a 4-8 mm môže byť späťne cez dopravníky 8 a 9 dávkovaný na zdrobňovanie do drvičov. Frakcia 8-16 mm a 4-8 mm je dopravovaná na finálnu skládku (XIX/1, XIX/2) a frakcia 0-4 mm cez dva kruhové korečkové dehydrátory KDŠ80 (XVII/1, XVII/2) na finálnu skládku (XIX/3). Po odvodňovaní-dehydrovaní odplaviteľné častice sú potrubím vedené do hydrocyklónu a využiteľné častice sa zachytávajú do finálneho výrobku frakcie 0-4 mm cez odvodňovací triedič. Na kontrolovanie množstva výroby je na zavážacom páse linky č. 2 osadená pásová váha.

Odplaviteľné častice - kaly budú potrubím vedené do existujúceho odkaliska, kde dochádza k ich sedimentácii. Kaly po vysušení sa budú spätnou ťažbou expedovať ako hotové výrobky frakcie 0-4 mm. Časť týchto kalov z odkaliska sa použije na spätnú rekultiváciu vyťaženého územia. Na odkalisku bude použitý gravitačný spôsob usadzovania nerozpustných častíc bez použitia chemických prostriedkov pri úprave.

Ďalším spôsobom očistenia technologickej vody bude použitie kalolisu. Jeho princíp je nasledovný: vibračným podávačom je dodávaný materiál frakcie 0/4 na dopravný pás, ktorým sa tento materiál dopravuje do násypky. Z násypky sa materiál pomocou vibračného podávača kontrolovaného sondou dodáva do umývacieho zariadenia piesku – hydrocyklónu, kde sa materiál zmiešava s pracou vodou a technologicky umýva. Cyklónovým efektom sú v hydrocyklóne oddelené ťažšie častice od ľahších, pričom ľahšie častice sú spolu s čistiacou vodou vo forme kalovej suspenzie dopravované do zahusťovača. Pracia voda je po použití v hydrocyklóne dopravená do zmiešavacej nádrže, kde je zmiešavaná s vodou obohatenou o flokulant (polyelektrolyt), ktorý zabezpečuje naviazanie častíc menších ako 0,063 mm a potrubím dopravená do zahusťovača. Príprava vody s flokulantom prebieha v zariadení na dávkovanie polyelektrolytu. Ako zásobník čistej vody pre pracie zariadenie funguje externá nádrž. Súčasťou nádrže je vodné čerpadlo, ktoré čerpá čistú vodu do zariadenia zahusťovača. Z hydrocyklónu putuje prepraný materiál na odvodňovací polyuretánový triedič, kde sa od praného materiálu oddelí zvyšná voda s časticami < 0,063 mm. Očistený materiál pranej frakcie 0/4 je ukladajú na medziskládku pod odvodňovacím triedičom, odkiaľ je ho možné strojne dopravovať na určenú skládku hotových výrobkov. Kalová suspenzia je dopravovaná do zahusťovača, kde je nepretržite premiešavaná metlinami s pomalým rotačným pohybom, aby nedošlo k usadeniu a spevneniu kalu. Odtiaľ sa po impulze zo sondy umiestnenej na vnútornej stene zahusťovača koncentrovaný kal (zhustené pevné častice) odstraňuje v pravidelných intervaloch pomocou kalového čerpadla do usadzovacej nádrže, odkiaľ je po dosiahnutí nastavenej úrovne objemu kal prečerpaný do kalolisu. Čistá voda z povrchovej časti stĺpca kalovej suspenzie je opätovne použitá na pranie v hydrocyklóne. V kalolise je materiál pod vysokým tlakom vtlačený do jednotlivých segmentov kalolisu. Týmto procesom je zvyšková voda pretlačená cez syntetickú tkaninu, čím sa kal prakticky zbaví vody. Zvyšková voda je dopravená opäť do zahusťovacej nádrže a kalové výlisky po otvorení kalolisu padajú do zásobníka kalu. Ten je možné expedovať ako hotový výrobok, prípadne použiť na spätnú rekultiváciu ložiska.

#### Spracovanie vydobytého nerastu mobilnými zariadeniami mimo výrobne Geča

Ťažený nerast bude možné spracovať aj v blízkosti jeho ťažby mobilnými, príp. semimobilnými drviacimi a triediacimi zariadeniami. Skládky slúžiace na uskladňovanie upravenej suroviny sa v takomto prípade zriadia na vyčlenených plochách v rámci ložiska, prípadne sa prevezú do závodu štrkovne v Geči.

Proces úpravy nerastu sa bude v závislosti od dopytu meniť a bude možné vykonávať aj drvenie nadrozmerných kusov nerastu, ktoré sa v surovine v menšej miere nachádzajú. Typ drviaceho zariadenia sa zvolí podľa požadovaných charakteristík výsledného výrobku. Ťažená surovina sa naloží na násypku hrubotriediča s osadeným roštom, kde sa vyseparujú nadrozmerné kusy. Následne sa jednotlivé frakcie vyseparujú triediacimi zariadeniami a dopravníkovými pásmi budú vynesené k jeho ďalšej úprave alebo na výsyvky kužeľového tvaru, ktorých výška je obmedzená koncovou výškou dopravníkového pásu. Za účelom vyseparovania jemných podielov z frakcie 0/4 sa do procesu triedenia zapája aj dehydrátor (tzv. pračka štrkov). Výsledná očistená frakcia 0/4 sa vynášacím pásom umiestni na samostatnú skládku a voda z mokrého procesu umiestni do pripravených kalových nádrží.

#### Rekultivácia ložiska

Súčasná likvidácia a rekultivácia častí banského diela pozostáva zo zavážania, resp. ukladania technologickej skrývky, vyseparovaných ílovitých častí získaných pri úprave nerastu a ornice do vyťažených priestorov. Ornica bude použitá iba na účely rekultivácie.

V záujme kompenzácie záberu poľnohospodárskej pôdy a neustále sa zväčšujúcej vodnej plochy navrhovateľ v súčasnosti dováža na účely rekultivácie aj odpady z iných externých zdrojov (prebytočná zemina zo stavieb) na základe povolenia, ktorému predchádzalo rozhodnutie Okresného úradu Košice-okolie č. OU-KS-OSZP-2020/005635 zo dňa 27. 05. 2020 v zisťovacom konaní.

Pri rekultivácii okrem technologickej skrývky a ornice ide o nasledujúce druhy odpadov v zmysle vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov:

Katalógové číslo	Názov odpadu	Kategória odpadu
01 04 08	odpadový štrk a drvené horniny iné ako uvedené v 01 04 07	O
01 04 09	odpadový piesok a íly	O
17 05 04	zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03	O
17 05 06	výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05	O

Predmetom navrhovanej činnosti je aj navýšenie množstva dovezenej prebytočnej zeminy z externých zdrojov, ktorá bude potrebná na rekultiváciu pri rozšírení ťažby. Navýšenie rekultivácie bude realizované totožným spôsobom ako v súčasnosti tzn. technickou rekultiváciou, ktorá pozostáva z:

- naloženia zeminy určenej na zásyp nakladacím strojom z miesta jej dodávky,
- prepravy na miesto záujmového územia,
- vykládky zeminy do zatopenej jamy – banského diela,
- rozhrňania a hutnenia zeminy na to určeným strojným zariadením,
- navozenia a rozhrnutia ornice do konečného stavu a záverečnej úpravy terénu, a biologickej rekultivácie, ktorá pozostáva z: hĺbkového melioračného kyprenia do 0,6 m; aplikácie vápenatých hmôt v prípade ak hodnota pôdnej reakcie je nižšia ako 5,8; hnojenia organickými a minerálnymi hnojivami, pričom sa hnojením do pôdy dodajú základné makro živiny, nevyhnutné pre normálny rast a vývin následne pestovaných poľnohospodárskych plodín; pestovania rastlín a zeleného hnojenia; agrotechnických opatrení zameraných na obrobenie pôdy pred výsevom, resp. výsadbou plodín a zapracovania hnojív do pôdy.

#### Varianty navrhovanej činnosti

V zmysle doručených stanovísk a určeného rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti sa pre ďalšie, podrobnejšie hodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti určilo dôkladné zhodnotenie nulového variantu (stav, ktorý by nastal, ak by sa zmena navrhovanej činnosti neuskutočnila), variantu V1 - uvedeného v zámere navrhovanej činnosti a variantu V2, ktorý vyplynul z pripomienkovania zmeny navrhovanej činnosti, a to posúdenie plochy na pokračovanie ťažby štrkopieskov v rámci dobývacieho priestoru Čaňa a ložiska nevyhradeného nerastu s vylúčením zásahu do plochy Chráneného vtáčieho územia Košická kotlina (ďalej len „CHVÚ Košická kotlina“), primerane prispôbiť veľkosť plochy na rekultiváciu.

### III. POPIS PRIEBEHU POSUDZOVANIA

#### 1. Vypracovanie správy o hodnotení

Navrhovaná činnosť je podľa prílohy č. 8 k zákonu č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 31. 03. 2023 (ďalej len „zákon“) zaradená do kapitoly 1. Ťažobný priemysel, položky č. 11. Lomy a povrchová ťažba a úprava kameňa, ťažba štrkopiesku a piesku do časti A, od 200 000 t/rok alebo od 10 ha záberu plochy, tzn. v súlade s § 18 ods. 1 písm. d) zákona je predmetom posudzovania vplyvov podľa zákona, a do kapitoly č. 9. Infraštruktúra, položky č. 6. Zhodnocovanie ostatných odpadov okrem zhodnocovania odpadov uvedeného v položkách 5 a 11, zariadenia na úpravu a spracovanie ostatných odpadov od 5 000 t/rok, do časti B.

Na základe odôvodnenej žiadosti navrhovateľa CRH (Slovensko) a. s., 906 38 Rohožník, IČO 00 214 973, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva (v súčasnosti sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie), odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie (ďalej len „MŽP SR“), rozhodnutím č. 6036/2021-1.7/dh, 3961/2020, zo dňa 25. 01. 2021 upustilo podľa § 22 ods. 6 zákona od požiadavky variantného riešenia navrhovanej činnosti. V zámere sa vyhodnotil jeden variant činnosti a nulový variant.

V čase medzi podaním zámeru a správy o hodnotení činnosti došlo k zmene obchodného názvu navrhovateľa z CRH (Slovensko) a.s. na Danucem Slovensko a.s (ďalej len „navrhovateľ“).

Navrhovateľ, v zastúpení spoločnosťou Ineco, s. r. o., Mladých budovateľov 2, 974 11 Banská Bystrica, IČO 00 214 973 predložil dňa 15. 03. 2021 na MŽP SR podľa § 22 zákona zámer navrhovanej činnosti na posúdenie podľa zákona. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) v znení neskorších predpisov sa dňom predloženia zámeru začalo konanie vo veci posudzovania predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie.

Listom č. 6036/2021-1.7/dh, 20257/2021, 20258/2021-int., zo dňa 15. 04. 2021, MŽP SR podľa § 30 ods. 2 zákona upovedomilo navrhovateľa, povolujujúci orgán, rezortný orgán, dotknutý orgán, dotknutú obec a ostatných účastníkov konania, že prerokovanie podľa § 30 ods. 1 zákona sa v súlade s § 65g ods. 1 zákona vykoná písomne v listinnej podobe alebo elektronicky a vyzvalo na podanie pripomienok k návrhu rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti. MŽP SR na základe predloženého zámeru, stanovísk doručených k zámeru a stanovísk doručených k návrhu rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti určilo podľa § 30 zákona rozsah hodnotenia navrhovanej činnosti č. 6036/2021-1.7/dh, 26128/2021, 26130/2021-int., zo dňa 13. 05. 2021.

Na základe rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti vypracovala správu o hodnotení činnosti, doplnenú o prílohy „Navýšenie kapacity v dobývacom priestore Čaňa a jeho okolí“ a prílohy „Situácia širších vzťahov, 1 : 50 000“, „Zásah dotknutého územia do katastrálnych území, 1: 25 000“, „Situčné zobrazenie, 1: 25 000“, „Mapa povrchu ložiska štrkopieskov Geča, 1: 20 000“, „Umiestnenie chránených území vo vzťahu k navrhovanej činnosti, 1: 135 000“, „Grafické znázornenie variantov navrhovanej činnosti z hľadiska záberu územia“, „Akustická štúdia“, „Hydrogeologický posudok, GEOTON s.r.o., Veterná 6, 040 11 Košice, 03/2020“, „Správa z botanického a zoológického prieskumu územia dotknutého činnosťou „Navýšenie kapacity v dobývacom priestore Čaňa a jeho okolí“, Ing. Andrea Diviaková, PhD., prof. Ing.

Slavomír Stašiov, PhD., doc. Ing. Milan Novikmec, PhD., Ing. Marek Svitok, PhD., Zvolen, 08/2022“ a „Primerané posúdenie vplyvu projektu „Navýšenie kapacity v dobývacom priestore Čaña a jeho okolí“ na predmety ochrany CHVÚ Košická kotlina a ÚEV Hornádske meandre (ďalej len „Primerané posúdenie“), RNDr. Mária Zuskinová, Likavka, 09/2022“ spoločnosť INECO, s.r.o., Mladých budovateľov 2, 974 11 Banská Bystrica v septembri 2022.

## 2. Rozoslanie a zverejnenie správy o hodnotení

Navrhovateľ predložil správu o hodnotení činnosti podľa § 31 zákona MŽP SR dňa 19. 09. 2022.

MŽP SR predložilo správu o hodnotení činnosti na zaujatie stanoviska podľa § 33 ods. 1 zákona, listom č. 1089/2022-1.7/dh, 52576/2022, 52577/2022-int., zo dňa 19. 09. 2022, nasledovným subjektom procesu posudzovania: *rezortnému orgánu* (Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, sekcia energetiky, odbor energetickej a surovinovej politiky; Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia geológie a prírodných zdrojov), *povoľujúcemu orgánu* (Obvodný banský úrad v Košiciach), *dotknutým obciam* (Obec Nižná Myšľa; Obec Čaña; Obec Geča; Obec Kokšov Bakša; Obec Valaliky), *dotknutému samosprávnemu kraju* (Úrad Košického samosprávneho kraja), *dotknutým orgánom* (Okresný úrad Košice - okolie, odbor starostlivosti o životné prostredie; Okresný úrad Košice - okolie, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií; Okresný úrad Košice - okolie, odbor krízového riadenia; Okresný úrad Košice - okolie, pozemkový a lesný odbor; Okresný úrad Košice, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a krajiny a vybraných zložiek životného prostredia kraja; Regionálny úrad verejného zdravotníctva Košice; Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru Košice – okolie) a *na vyjadrenie* (Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia ochrany prírody a biodiverzity, odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny; Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia vôd).

MŽP SR podľa § 33 ods. 2 zákona zverejnilo správu o hodnotení činnosti na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky ([www.enviroportal.sk](http://www.enviroportal.sk)) dňa 19. 09. 2022.

MŽP SR požiadalo dotknuté obce (Nižná Myšľa, Čaña, Geča, Kokšov Bakša a Valaliky), aby informovali o doručení správy o hodnotení činnosti verejnosť a podľa § 65g ods. 3 zákona do desiatich dní od doručenia správy o hodnotení činnosti zverejnili v celom rozsahu dokumentáciu správy o hodnotení činnosti na úradných tabuliach obcí a na svojich webových sídlach, ak ho majú zriadené, a to na 30 dní odo dňa zverejnenia celého rozsahu dokumentácie správy o hodnotení činnosti, a zároveň oznámili verejnosti, v akej lehote môže verejnosť podávať pripomienky, a aby označili miesto, kde sa môžu podávať, pričom uviedli, že ak nie je možné zverejniť na úradných tabuliach obcí dokumentáciu v celom rozsahu, obce na úradných tabuliach obcí zverejnia informáciu o tom, kde a kedy možno do nej nahliadnuť, robiť výpisy, odpisy alebo na vlastné náklady urobiť z nej kópie.

Správa o hodnotení činnosti bola dotknutými obcami Nižná Myšľa, Čaña, Geča, Kokšov Bakša a Valaliky zverejnená v rozmedzí dní 5.-11. 10. 2022 na úradných tabuliach obcí. Občania boli upovedomení, že do dokumentácie je možné nahliadnuť aj na obecnom úrade, robiť výpisy, odpisy alebo na vlastné náklady robiť z nej kópie, a že dokumentácia bude prístupná pre verejnosť 30 dní od zverejnenia. Verejnosť mohla predložiť pripomienky k danej dokumentácii v lehote 30 dní od zverejnenia a doručiť ich obci.



MŽP SR zároveň požiadalo dotknuté obce, aby v spolupráci s navrhovateľom, podľa § 34 ods. 2 a s ohľadom na § 65g zákona, zabezpečili verejné prerokovanie navrhovanej činnosti a prizvali naň okrem verejnosti, aj zástupcov príslušného orgánu, rezortného orgánu a dotknutých orgánov. Súčasne boli dotknuté obce upozornené, že termín a miesto verejného prerokovania navrhovanej činnosti je dotknutá obec povinná, podľa § 34 ods. 3 zákona, oznámiť najneskôr 10 pracovných dní pred jeho konaním.

### **3. Prerokovanie správy o hodnotení s verejnosťou**

Obec Geča v súlade s § 34 ods. 2 a 3 zákona zorganizovala 25. 10. 2022 spoločné verejné prerokovanie navrhovanej činnosti (ďalej lej „verejné prerokovanie“), na ktorom sa zúčastnili zástupcovia dotknutých obcí, a to obce Nižná Myšľa, obce Čaňa, obce Geča, obce Kokšov – Bakša a obce Valaliky. Pozvánka na spoločné verejné prerokovanie bola na Ministerstvo životného prostredia doručená listom č. 8053/2022, 110/2022 zo dňa 11. 10. 2022.

Verejné prerokovanie sa konalo dňa 25. 10. 2022 o 15:00 hod. v kultúrnom dome na Obecnom úrade Geča, Kostolná 382/8, 044 10 Geča. Verejnosť bola o mieste a čase verejného prerokovania navrhovanej činnosti informovaná zverejnením „Oznámenia termínu a miesta konania verejného prerokovania navrhovanej činnosti – Navýšenie kapacity v dobývacom priestore Čaňa a jeho okolí“ na úradnej tabuli dotknutých obcí a ich elektronickej úradnej tabuli.

Na verejnom prerokovaní privítal starosta obce MVDr. Patrik Rusňák prítomných občanov a zástupcov navrhovateľa a zástupcu spracovateľa dokumentácie a v krátkosti vysvetlil dôvod realizácie verejného prerokovania a následne odovzdal slovo zástupcovi navrhovateľa. Spracovateľ dokumentácie a zástupca navrhovateľa v krátkosti predstavili základné charakteristiky navrhovanej činnosti, očakávané hlavné negatívne a pozitívne vplyvy z prípadnej realizácie navrhovanej činnosti a následne bol poskytnutý priestor na otázky zo strany prítomných.

Ako prvý vystúpil pán Hudák, starosta obce Kokšov Bakša, ktorý sa opýtal, či prebieha už teraz v lokalite rekultivácia v podobe zasypávania vyťaženého priestoru.

K otázke sa vyjadril zástupca navrhovateľa Ing. Rusňák, ktorý uviedol, že áno, vyťažený priestor je priebežne rekultivovaný a zasypávaný materiálom.

Ďalej sa pán Hudák, starosta obce Kokšov Bakša, opýtal kam presne bude zasahovať budúca ťažba v rámci katastra obce Kokšov Bakša.

Na otázku reagoval Ing. Rusňák, zástupca navrhovateľa, s konštatovaním, že maximálny rozsah ťažby vysvetlil na mapovom podklade na jednom zo slide-ov v prezentácii. Skutočný rozsah bude závisieť od viacerých faktorov, z ktorých kľúčové sú možnosti výkupu pozemkov a predovšetkým postoj a obmedzenia zo strany obce a požiadavky zakotvené v platnom územnom pláne obce. Mimo vyhradeného dobývacieho priestoru, v rámci vyznačeného ložiska nevyhradeného nerastu, bude mať hlavé slovo so skutočným priestorovým rozsahom ťažby práve obec.

Pani Bruniková, občianka obce Geča, sa na otázku starostu obce Géča pána Rusňáka opýtala, či bude plánovaná individuálna bytová výstavba v rámci obce Géča hneď vedľa posudzovanej prevádzky, konkrétne v susedstve tzv. štrkárne – zariadenia na úpravu a spracovanie vyťaženého štrku.

Pán Rusňák, starosta obce Geča, uviedol, že v dlhodobom horizonte sa tam výstavba určite plánuje, v prvom rade ale musia vyriešiť nevyhovujúcu dopravnú situáciu v danej lokalite, ktorá je zaťažovaná ako dopravou z posudzovanej činnosti ale aj z iných prevádzok v danej lokalite. Nevyhnutná je predovšetkým delimitácia cesty na obec, aby následne mohli túto dopravnú situáciu riešiť.

Starosta obce Geča, pán Rusňák, následne pripomenul, že občania sa mu chodia pravidelne sťažovať, že im ubúda voda v studniach a kladú to za vinu práve posudzovanej ťažbe štrku.

Ing. Rusnák, zástupca navrhovateľa, vysvetlil, že ťažba štrku nemôže mať s úbytkom vody v studniach žiadny súvis, nakoľko samotná ťažba ani následná úprava vodu z lokality nikam neodvádza. Prevádzka pracuje s vodami, ktoré okamžite vracia naspäť do prírodného prostredia priamo na tom mieste, na ktorom sa vody z vyťaženého priestoru odoberú (po ich vyčistení). Studne sú navyše oproti súčasnej ťažbe umiestnené výrazne v smere proti prúdeniu podzemnej vody, do kopca od navrhovanej činnosti. Už pri použití jednoduchého zdravého sedliackeho rozumu je zrejmé, že prevádzka, ktorá vody z lokality neodčerpáva nemôže ovplyvniť studne, ktoré sú umiestnené výrazne vyššie a proti prúdeniu podzemnej vody. Uvedené skutočnosti podrobne skúmal aj hydrogeologický posudok vypracovaný odborne spôsobilou osobou, ktorý potvrdil, že ťažba štrku vykonávaná na lokalite žiadnym spôsobom negatívne neovplyvňuje hydrogeologické pomery (práve kvôli tomu, že vodu z lokality neodčerpáva) a nemôže ani negatívne ovplyvniť stav vôd v studniach. Aktuálny problém s úrovňou hladiny podzemných vôd je určite neodškriepiteľný, ale treba hľadať a riešiť skutočnú príčinu, nie „obetného baránka“

Pani Gergeľová, občianka obce Čaña, položila otázku, či dal starosta ich obce nejaké pripomienky k navrhovanej činnosti.

Na otázku reagoval Ing. Musil, spracovateľ dokumentácie (nakoľko starosta obce Čaña nebol na verejnom prerokovaní prítomný), ktorý sa vyjadril, že v aktuálnom štádiu to ešte nevedia povedať, nakoľko správa o hodnotení činnosti je momentálne v štádiu verejného pripomienkovania, počas ktorého má aj obec Čaña právo poslať pripomienky, stanoviská resp. námietky. Až po uplynutí tejto lehoty MŽP SR tieto doručené pripomienky a stanoviská zosumarizuje a posunie nám ich na vyjadrenie.

Ďalej vystúpila občianka obce Geča, pani Bruniková, ktorá sa informovala, či bude ešte ťažba prebiehať v okolí záhradkárskej osady.

Zástupca navrhovateľa, Ing. Rusnák, uviedol, že už nie, nakoľko je ten priestor už v celom dostupnom povolenom rozsahu vyťažený a v pláne je už len jeho postupné uzatváranie a rekultivácia.

Starosta obce Geča, pán Rusňák, sa opýtal, prečo neprebíha ťažba v ložisku Kechnec.

Na otázku odpovedal zástupca navrhovateľa, Ing. Rusnák, že ťažba v ložisku naďalej prebieha. Navrhovateľ tam už ťažbu nevykonáva, ale sú tam aktívne činné dve ďalšie spoločnosti, ktoré tam realizujú ťažbu.

Pani Bruniková, občianka obce Geča, sa ďalej vyjadrila, aby ich nechápali zle, ale ako občania obce sa majú právo vyjadriť a mať výhrady k činnosti, ktorá ich v danej lokalite obťažuje.

Pán Rusňák, starosta obce Geča, doplnil, že si je navyše potrebné uvedomiť, že z druhej strany obce sa bude teraz plánovať a stavať Volvo. Je preto potrebné nájsť režim činnosti, ktorý bude prijateľným kompromisom medzi predstavami navrhovateľa a požiadavkami obce. Je potrebné nájsť režim, ktorý prinesie pozitívne veci aj priamo obci.

Ing. Rusnák, zástupca navrhovateľa, vyjadril absolútny súhlas s týmto postojom a pripomenul, že aj v minulosti a aj v tomto prípade postupujú a budú postupovať v úzkej súčinnosti s obcou a v súlade s platným územným plánom a požiadavkami obce na primerane definované odstupové vzdialenosti od obytných domov. Pripomenul, že ložiskové územie a dobývací priestor sú tu už viac ako 50 rokov a ťažba štrku má najväčší environmentálny zmysel práve v lokalitách, kde sú už ložiská otvorené a v prevádzke. Aj v kontexte plánovaného Volva je environmentálnym riešením dovoz štrku z bezprostredne susediacej lokality ako jeho preprava na desiatky resp. stovky kilometrov.

Pani Bruniková, občianka obce Geča, poznamenala, že činnosť ťažby má podľa nej vplyv aj na zdravie obyvateľov, vrátane jej detí a aj na kvalitu životného prostredia.

Ing. Musil, spracovateľ dokumentácie, oponoval, že to nie je celkom tak. Činnosť ťažby, tak ako v podstate každá činnosť má vždy určité negatívne vplyvy. Dôležitý je predovšetkým ale ich skutočný rozsah a závažnosť a ich porovnanie s pozitívnymi vplyvmi danej činnosti. V tomto konkrétnom prípade je prakticky jediným negatívnym vplyvom navýšenie dopravy v lokalite so súčasných cca 3 áut za hodinu na cca 5 áut za hodinu (v maximálnom, špičkovom výkone) a s tým súvisiace navýšenie hlukovej záťaže a prašnosti. Rozsah týchto vplyvov podrobne a hlavne odborne posudzovali priložené odborné posúdenia (akustické a imisno-prenosové), ktoré konštatujú prijateľnosť nárastu týchto vplyvov. Obidve štúdie dokonca konštatujú, že v porovnaní so súčasným stavom nedôjde k merateľnému navýšeniu hlukovej záťaže a zvýšenej prašnosti. Pozitívnym vplyvom je pokračovanie ťažby štrku ako absolútne nevyhnutného materiálu pre akékoľvek odvetvie stavebného priemyslu na už jestvujúcom a využívanom ložisku, bez potreby prieskumných prác a otvárania nových ložísk, s nutnosťou dovozu štrku do tejto širšej lokality z väčšej vzdialenosti, čo so sebou nesie výrazne vyššie negatívne vplyvy, vrátane výrazne vyššej uhlíkovej stopy. Vo vzťahu k zhoršeniu kvality životného prostredia zásadne nesúhlasí, nakoľko súčasťou procesu posúdenia bolo aj veľmi podrobné primerané posúdenie biotopov a stavu prírodného prostredia v lokalite ako v súčasnom stave tak aj po prípadnom schválení posudzovanej zmeny. Uvedený prieskum posúdenia a návrh opatrení na zlepšenie stavu prírodného prostredia bolo realizované v úzkej súčinnosti s orgánom Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky, Prešov, ktorých navrhovateľ zapojil do procesu posúdenia vysoko nad rámec zákonom ustanovených povinností, práve s cieľom navrhnúť taký spôsob realizácie ťažby, ktorý nielen že nezhorší stav životného prostredia ale ho naopak výrazne zlepší. V úzkej komunikácii so Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky, Prešov tak bol navrhnutý (a zo strany Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky, Prešov schválený) spôsob ťažby a predovšetkým následnej rekultivácie, ktorý prispeje k výraznému skvalitneniu prírodného prostredia v danej lokalite, predovšetkým z dôvodu vytvorenia vodných, litorálnych a močiarnych biotopov, ktoré v rámci Slovenskej republiky aj Európskej únie patria k najohrozenejším.

Po zodpovedaní uvedených otázok starosta obce Geča verejné prerokovanie ukončil.

Na verejnom prerokovaní sa zúčastnilo podľa prezenčnej listiny 7 účastníkov, vrátane zástupcov dotknutej obce Geča a obce Kokšov Bakša a jej obyvateľov, zástupca spracovateľa

dokumentácie a zástupcovia navrhovateľa. Na predmetnom prerokovaní sa nezúčastnili pozvaní zástupcovia povolujúceho orgánu, dotknutých orgánov a rezortného orgánu.

Zápisnicu z verejného prerokovania overenú a podpísanú starostom obce Geča, s prezenčnou listinou vyhotovila dotknutá obec Geča v spolupráci s navrhovateľom v zmysle ustanovenia § 34 ods. 4 zákona a doručila ho na MŽP SR dňa 07. 11. 2022.

#### **4. Stanoviská, pripomienky a odborné posudky predložené k správe o hodnotení**

Podľa § 35 zákona boli na MŽP SR doručené nasledovné písomné stanoviská:

**Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia geológie a prírodných zdrojov, odbor štátnej geologickej správy – dotknutý orgán (list č. 53095/2022 zo dňa 17. 10. 2022)**

Z vecnej pôsobnosti odboru štátnej geologickej správy nemá k predloženej správe o hodnotení činnosti žiadne pripomienky.

**Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia obehového hospodárstva, odbor odpadového hospodárstva – dotknutý orgán (list č. 54445/2022 zo dňa 27. 09. 2022)**

Z vecnej pôsobnosti odboru odpadového hospodárstva má k správe o hodnotení činnosti zásadnú pripomienku - nesúhlasí aby na rekultiváciu v dobývacom priestore Čaňa bol použitý odpad kat. č. 01 01 02 - odpad z ťažby nerudných nerastov, nakoľko uvedený odpad nie je v súlade s § 20 ods. 3 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov.

**Obec Geča – dotknutá obec (list č. 240/1493/2022/ocu zo dňa 28. 09. 2022)**

Obec Geča, ako dotknutá obec, má k vyššie uvedenej správe o hodnotení činnosti námietky. Poslanci obecného zastupiteľstva Uznesením č. 225/2022 zo dňa 21. 09. 2022 zamietli návrh navrhovateľa zapracovať do Zmien a doplnkov č. 3 Územného plánu obce rozšírenie dobývacieho priestoru v katastrálnom území obce Geča. Na základe vyššie uvedeného nesúhlasia s predloženou dokumentáciou tak, ako bola obci zaslaná.

**Okresný úrad Košice – okolie, odbor starostlivosti o životné prostredie – dotknutý orgán (list č. OU-KS-OSZP-2022/015413-003 zo dňa 27. 09. 2022)**

Dotknutý orgán zaujal nasledovné stanoviská za jednotlivé úseky odboru starostlivosti o životné prostredie:

- Z hľadiska odpadového hospodárstva listom č. OU-KS-OSZP-2022/015518 zo dňa 21.09.2022 k správe o hodnotení činnosti nemá pripomienky.
- Z hľadiska štátnej vodnej správy uvádza, že nemá k správe o hodnotení činnosti pripomienky. Ďalej uvádza, že ako príslušný orgán štátnej vodnej správy rozhodnutím č. OU-KS-OSZP-2020 /01418 zo dňa 24. 11. 2020 povolil navrhovateľovi odkrytie hladiny podzemných vôd v dôsledku ťažby podľa „Plánu otvárky, prípravy a dobývania v dobývacom priestore Čaňa.“ Upozorňuje však, že ak bude navrhovaná činnosť prebiehať mimo územia dobývacieho priestoru vymedzeného súradnicami uvedenými v rozhodnutí č. OU-KS-OSZP-2020/01418, bude potrebné požiadať v zmysle § 23 ods. 1, písm. d) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č.

372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov orgán štátnej vodnej správy o povolenie.

- Z hľadiska ochrany ovzdušia uvádza, že realizáciou navrhovanej činnosti sa neočakáva zásadná zmena v oblasti vplyvov na ovzdušie oproti súčasnému stavu, nakoľko ide o pokračovanie, resp. navýšenie už jestvujúcej činnosti v dotknutom území v nezmenenej kvalite technológie. Aj po spresnení spôsobu ťažby bude mokrý spôsob ťažby naďalej predstavovať preferovanú a najoptimálnejšiu ťažobnú metódu štrkopieskov, čo je výhodné z hľadiska eliminácie tuhých znečisťujúcich látok do ovzdušia. Navrhovaná činnosť predstavuje aj naďalej malý zdroj znečisťovania ovzdušia.

Ďalej uvádza, že pre navrhovanú činnosť bude aj po jej realizácii naďalej aktuálne dodržiavať všeobecné požiadavky pre zdroje znečisťovania ovzdušia uvedené v prílohe č. 3 k vyhláške Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 410/2012 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v znení neskorších predpisov, Všeobecné technické požiadavky a všeobecné podmienky prevádzkovania stacionárnych zdrojov emitujúcich tuhé znečisťujúce látky, a to najmä: 1, počas prepravy prašných materiálov musí byť prepravovaný materiál zakrytý, ak nie je prašnosť obmedzená dostatočnou vlhkosťou prepravovaného materiálu; 2, Dopravné cesty a manipulačné plochy je potrebné pravidelne čistiť a udržiavať dostatočnú vlhkosť povrchov na zabránenie rozprašovaniu alebo obmedzenie rozprašovania.

K predloženej správe o hodnotení činnosti z hľadiska ochrany ovzdušia nemá pripomienky.

- Z hľadiska ochrany prírody a krajiny uvádza, že navrhovaná činnosť sa nachádza v území s prvým stupňom ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Orgán štátnej správy ochrany prírody a krajiny potvrdzuje, že uvedená správa o hodnotení činnosti sa nedotýka záujmov ochrany prírody a nebude mať významné nepriaznivé vplyvy na lokality súvislej európskej sústavy chránených území, nakoľko zásah do plochy CHVÚ Košická kotlina je minimalizovaný a pri dodržaní navrhnutých opatrení počas prevádzky navrhovanej činnosti sa tieto vplyvy na prvky ochrany prírody a krajiny nepredpokladajú. Ďalej uvádza, že v súvislosti s posúdením vplyvu navrhovanej činnosti na chránené územia európskej siete chránených území bolo spracované Primerané posúdenie vplyvov na územia sústavy Natura 2000, ktoré bolo vypracované podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike (Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, 2014) a jej doplnenia (2016).

**Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia vôd – dotknutý orgán (list č. 60617/2022 zo dňa 19. 10. 2022)**

Z hľadiska vecnej pôsobnosti dotknutý orgán uvádza, že pre navrhovanú činnosť bol vypracovaný odborný hydrogeologický posudok „Čaňa-dobývací priestor štrkopieskov“ (08/2020, GEOTON, s.r.o.), ktorý zhodnotil hydrogeologické, hydrologické a klimatické pomery v riešenom území v nadväznosti na miestne hydrogeologické pomery, a v ktorom sa okrem iného konštatuje, cit.: „...predmetná činnosť neovplyvní miestne pomery.“ Dotknutý orgán upozorňuje, že zmena využívania krajiny z doterajšej poľnohospodárskej pôdy na územie s odkrytou hladinou podzemnej vody zmení miestnu mikroklímu, pričom je rozdiel medzi skrytou a odkrytou hladinou podzemnej vody, kde dôsledkom rozdielu týchto rôznych povrchov sa výrazne mení aktuálna evapotranspirácia a tým aj celá hydrologická bilancia. Navrhovanou rekultiváciou, t. j.

zasypaním vyťaženého priestoru prebytočnou zeminou a zhodnotiteľným odpadom sa zmení režim podzemnej vody, môže vzniknúť bariéra, ktorú podzemná voda bude obchádzať. Vyhodnotenie tohto vplyvu bolo v hydrogeologickom posudku očakávané. Odkrytá hladina podzemnej vody je výrazne zraniteľnejšia ako skrytá s ochrannou vrstvou pôdy a horninového prostredia, pričom v posudku o tom nie je pojednané. S ohľadom na uvedené dotknutý orgán nesúhlasí s uvedeným tvrdením na str. 21 v správe o hodnotení činnosti, kde sa uvádza, cit.: „Súčasnou rekultiváciou už vyťažených častí jazera dochádza k hydrogeologickej stabilite dotknutého územia.“

Dotknutý orgán ďalej uvádza, cit.: „V texte správy o hodnotení navrhovanej činnosti je uvedené hodnotenie rizika dosiahnutia dobrého stavu útvarov podzemnej vody do roku 2015 (s.131). Informácia je čerpaná z I. verzie Vodného plánu SR z roku 2009. Odvtedy boli vypracované 2 aktuálnejšie analýzy rizika v roku 2015 a 2021. Taktiež na s. 111 správy je uvedené: „Úroveň znečistenia podzemných vôd (Cd) je vysoká (3,1-5,0) až veľmi vysoká (> 5,0). V hodnotenom území sú podzemné vody stredne agresívne (pH, CO<sub>2</sub>) s vysokým rizikom ohrozenia zásob podzemných vôd znečisťujúcimi látkami.“ Odkrytím hladiny sa riziko ohrozenia zásob podzemnej vody výrazne zvýši. Napriek tomu, že v záujmovom území prebieha doplnkový hydrogeologický prieskum, informácie z neho nie sú uvádzané. Namiesto toho sú v podkapitole C.II.15.3 Znečistenie podzemných vôd hodnotené iba odberné miesta v okolí. Odkrytím hladiny podzemnej vody podzemná voda oživa, dostanú sa do nej organizmy (napr. baktérie, sinice), významne sa zmení jej teplota, následkom toho začnú prebiehať iné chemické reakcie. Hodnotenie tohto vplyvu nie je uvedené. V zmysle uvedených skutočností zásadne nesúhlasíme s hodnotením vplyvu na vodné pomery ako prakticky nevýznamné alebo irelevantné (tab. 43 na s. 137).“

Dotknutý orgán ďalej upozorňuje na nepresnosti v texte správy o hodnotení činnosti - nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 354/2006 Z. z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu už nie je platné; nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 496/2010 Z. z. len menilo a dopĺňalo nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 354/2006 Z. z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu, nie je potrebné ho v tomto kontexte spomínať; záujmové územie nie je citlivou oblasťou podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 174/2017 Z. z. ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti, je ňou len vodný útvar povrchovej vody, teda rieka Hornád.

Ďalej vo svojom záväznom stanovisku požaduje striktné dodržanie navrhnutých organizačných a prevádzkových opatrení súvisiacich s rekultiváciou, aby sa predišlo uloženiu neinertného odpadu (t. j. kontaminácii prostredia). Dôrazne dáva do pozornosti, že materiál určený na rekultiváciu musí byť vo vzťahu na kvalitu vodného útvaru nezávadný a musí zohľadňovať požiadavky z hľadiska ochrany podzemnej vody a zabránenia vstupu znečisťujúcich látok do podzemných vôd t. j. jeho aplikáciou (rekultiváciou) nesmie dôjsť k ohrozeniu/zhoršeniu kvalitatívneho stavu dotknutých útvarov podzemných vôd.

Na záver dotknutý orgán zdôrazňuje potrebu plnenia a kontroly navrhovaných opatrení na minimalizáciu, resp. elimináciu negatívnych účinkov navrhovanej činnosti z hľadiska ochrany vôd.

**Mgr. Lenka Bruniková, Nová 58, 044 10, Geča – dotknutá verejnosť (list zo dňa 24. 10. 2022)**

Dotknutá verejnosť vo svojom stanovisku uvádza, že po preštudovaní správy o hodnotení

činnosti ju ako obyvateľku obce a spolumajiteľku nehnuteľnosti v danej lokalite znepokojuje blízkosť hranice dobývacieho územia k obytnej zóne. Už v súčasnosti eviduje vo svojom okolí zvýšenú hlučnosť spôsobenú doterajšou ťažbou, respektíve prípravami na rozšírenie ťažby. Aj na základe akustického posudku, uvedeného v správe o hodnotení činnosti, je už teraz zaznamenané prekročenie hornej maximálnej hranice o skoro 10 dB na fasádach obytných budov. Rozšírenie ťažby by znamenalo neprimerané zvýšenie hlučnosti pre pokojný život obyvateľov. V hydrologickom posúdení sa síce nedeclaruje zníženie hladiny podzemných vôd, avšak z reálnych skúsenosti obyvateľov danej lokality, ktorí v dôsledku nízkej vodnej hladiny v studniach museli pristúpiť k prehlbovaniu studní na vlastné náklady, je súvis s prebiehajúcou ťažobnou činnosťou evidentný.

Ďalej vo svojom stanovisku uvádza, že prevoz materiálu nákladnými autami je realizovaný po miestnej komunikácii, ktorá vedie aj do záhradkárskej oblasti, aj v zastavanom území obce Geča a nie je usposobená na takúto záťaž, nehovoriac o nadmernej prašnosti, ku ktorej každodenne dochádza. Podľa predpokladov by sa mala zvýšiť intenzita dopravy o 16 nákladných áut denne, čo pri zvyšujúcom sa počte obyvateľov a s tým narastajúcim počtom osobných automobilov, je záťaž nielen pre ovzdušie, ale aj pre stav cestnej komunikácie, nehovoriac o bezpečnosti a plynulosti premávky. Keďže navrhovateľ plánuje ťažbu realizovať 36, respektíve 71 rokov, má dotknutá verejnosť obavy z ekologických dôsledkov ťažobnej činnosti a s tým spojeným dedičstvom zanechanej krajiny pre budúce generácie, nakoľko aj keď navrhovateľ deklaruje revitalizáciu, tá však bude prebiehať desiatky rokov po ukončení ťažby, čo sa nepriaznivo dotkne viacerých generácií obyvateľov dotknutých obcí. Dotknutá verejnosť si je vedomá práva majiteľa pozemkov nakladať so svojim majetkom, avšak podľa verejne dostupných informácií na katastri, uvedená firma ani nie je výhradným vlastníkom parciel v plánovanom dobývacom území.

Na záver dotknutá verejnosť uvádza, že do svojej nehnuteľnosti investovala nemalé finančné prostriedky s vidinou pokojného života, s výhľadom na okolité polia a nie na vodnú hladinu s ťažkými strojmi. Navyše, ústavným právom každého je mať okolo seba zdravé životné prostredie, bez strachu z prílišného hluku, prachu a bezpečnosti na cestách. Preto žiada o akceptovanie svojej námietky v správnom konaní.

**Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny – dotknutý orgán (list č. 1468/2022-6.3 zo dňa 03. 11. 2022)**

Dotknutý orgán vo svojom záväznom stanovisku uvádza, že k predloženej správe o hodnotení činnosti má nasledovné pripomienky, cit.:

- „Kapitola správy o hodnotení C.III.7 Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy je značne chaotická, nakoľko pravdepodobne vznikla kompiláciou častí zo správy z botanického a zoologického prieskumu a primeraného hodnotenia. Závažným nedostatkom je ignorovanie variantov pri vplyvoch na územia sústavy Natura 2000. V texte sa uvádza, že v dôsledku rekultivačných prác „Narušenie existujúcich biotopov je síce negatívny, ale dočasný vplyv“, pričom v Tab. 49 Komplexné posúdenie významnosti vplyvov na flóru, faunu a ich biotopy sa už uvádza ich pozitívny vplyv+1.
- S tvrdením „Výsledkom ťažobnej činnosti bude rozsiahla vodná plocha, ktorá potenciálne prispeje k zvýšeniu biodiverzity v tomto chránenom vtáčom území, čo možno považovať za pozitívnu skutočnosť“ sa nestotožňujeme z nasledovných dôvodov: Nakoľko už na existujúcu vodnú plochu sú naviazané druhy vodného vtáctva, samotným zväčšením vodnej plochy nepredpokladá ďalšie zvyšovanie biodiverzity v zmysle výskytu nových

druhov, ale pravdepodobne dôjde iba k zvýšeniu početnosti tých druhov, ktoré sa tam už dnes vyskytujú. Aj keby došlo k zvýšeniu biodiverzity, tak ako spracovatelia správy o hodnotení činnosti predpokladajú, tak vo vzťahu k cieľom ochrany CHVÚ Košická kotlina je to irelevantné, nakoľko CHVÚ Košická kotlina bola vyhlásená za účelom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov konkrétnych druhov vtákov, t. j. sokola rároha, sovy dlhochvostej, d'atľa hnedkavého, bociana bieleho, prepelice poľnej a orla kráľovského, ktoré na dosiahnutie priaznivého stavu vodnú plochu nepotrebujú, ale ich loviská, resp. hniezdiská sú viazané práve na poľnohospodársku krajinu.

- *Komplexné posúdenie významnosti vplyvov oboch variantov na biodiverzitu, chránené územia a ich ochranné pásma (Časť C.III.9 - Tab. 51) s uvedením „prakticky nevýznamný alebo irelevantný vplyv“ (0) považuje dotknutý orgán za účelové, zavádzajúce a nesprávne, najmä v súvislosti s identifikovanými negatívnymi vplyvmi na niektoré predmety ochrany CHVÚ Košická kotlina v priloženom primeranom hodnotení. Nesprávne a nepravdivé vyhodnotenie predpokladaných vplyvov na záujmy ochrany prírody a krajiny deformuje samotné závery hodnotenia.*
- *V rámci primeraného hodnotenia v opise postupu sa uvádza názov Projekt Most Podsuchá, ktorý nesúvisí s navrhovanou činnosťou.*
- *Vyhodnotenie vplyvu jednotlivých variantov na CHVÚ Košická kotlina je odlišné v správe o hodnotení činnosti a v primeranom hodnotení, čo je neprípustné.*
- *V primeranom hodnotení nie sú uvedené konkrétne údaje o trvalej likvidácii potenciálnych potravných biotopov jednotlivých druhov, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ. Tieto údaje bolo potrebné konkretizovať, ako v rámci CHVÚ, tak aj mimo neho. Následne chýbajú rozdiely vo vplyvoch variantov, ktoré súvisia s odlišnou plochou zabratých poľnohospodárskych pozemkov ako potravných či pobytových biotopov v CHVÚ Košická kotlina i mimo neho. Na základe absencie takýchto údajov rovnocenné vyhodnotenie vplyvov jednotlivých variantov považujeme za nesprávne.*
- *Kumulatívne vplyvy sú vyhodnotené nedostatočne. V rámci kumulatívnych vplyvov nie sú spomínané žiadne konkrétne územné plány. Taktiež pri uvedenom projekte „Strategický park Valaliky“ sa konštatuje, že cit.: „projekt je aktuálne predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie v zmysle zákona 24/2006, pričom zámer navrhovanej činnosti možný vplyv na CHVÚ vylučuje a podrobnejšie hodnotenia neboli zatiaľ vykonané, preto nie je možné kumulatívny vplyv relevantne a v súlade s metodikou aktuálne posúdiť.“ S uvedeným tvrdením zásadne dotknutý orgán nesúhlasí, nakoľko v rámci zámeru „Strategický park Valaliky“ bola priložená štúdia s názvom „Identifikácia vplyvu plánovaného projektu Strategický park Valaliky na sústavu Natura 2000“ (Geobotany, 13. 05. 2022) v rámci ktorej autori konštatovali, že cit.: „Nakoľko jedným z operatívnych cieľov programu starostlivosti o CHVÚ Košická kotlina je udržať veľkosť populácie orla kráľovského na priemernej úrovni minimálne 3 páry, je veľmi pravdepodobné, že realizácia projektu na predmetnej lokalite negatívne ovplyvní významnú časť miestnej populácie tohto druhu a bude tak v nesúlade s cieľmi ochrany prírody.“*

Dotknutý orgán v rámci vyhodnotenia naplnenia špecifických požiadaviek určených v rozsahu hodnotenia uvádza nasledovné, cit.:



- „2.2.6. *Opísať návrh rekultivácie a vyhodnotiť jej vplyv (vrátane postupu, cieľov rekultivácie a „tvorby nových, v území chýbajúcich vhodných biotopov“).* Vyhodnotenie: *Splnené čiastočne, absentuje postup, lokalizácia a cieľové biotopy.*
- 2.2.9. *Vykonať biologický prieskum v dotknutom území trvajúci najmenej jedno vegetačné obdobie.* Vyhodnotenie: *Splnené čiastočne, posledná návšteva v dotknutom území bola 19.7. pričom vegetačné obdobie končí neskôr.*
- 2.2.11. *Pre všetky identifikované negatívne vplyvy zmeny navrhovanej činnosti na biotu navrhnúť konkrétne zmierňujúce opatrenia, ktorých vykonanie možno vyhodnocovať.* Vyhodnotenie: *Splnené čiastočne, nie pre všetky identifikované vplyvy, chýba predovšetkým ich konkretizácia.*
- 2.2.12. *V rámci rekultivácie navrhnúť výsadbu drevín v remízkach aj na rekultivovanej ornej pôde; podporiť sukcesné procesy technickými úpravami vhodnými na vytvorenie mokradných rastlinných spoločenstiev; rozčleniť brehy nelesnou drevinovou vegetáciou.* Vyhodnotenie: *Splnené čiastočne, absentuje konkrétna lokalizácia, spôsob a termín.*
- 2.2.13. *Nevyhnutnými prílohami primeraného hodnotenia mali byť prehľadné mapy so zobrazením plochy ťažby a rekultivácie a hodnotených záujmov ochrany prírody a podrobnejšie mapy so zobrazením prvkov zasahujúcich do chránených biotopov a biotopov druhov.* Vyhodnotenie: *splnené čiastočne, absentujú požadované mapy, nie sú uvedené plochy likvidovaných biotopov dotknutých druhov."*

Dotknutý orgán ďalej uvádza, že z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny má predložená správa o hodnotení činnosti ako aj Primerané hodnotenie značné nedostatky, a preto samotný výsledok predloženého posúdenia vplyvov pokladá za nesprávny. Najmä vplyvy variantu V2 na záujmy ochrany prírody a krajiny nie sú správne vyhodnotené, k nim priradené číselné vyjadrenie pokladá za nesprávne.

Na záver dotknutý orgán konštatuje, že realizáciou variantu V1 dôjde k výraznejšej strate potravného, resp. lovného a potenciálne aj hniezdneho biotopu druhov vtákov, ktoré sú predmetom ochrany v CHVÚ Košická kotlina ako v prípade realizácie variantu V2. Premenou poľnohospodársky využívanej časti krajiny na vodnú plochu dôjde k zníženiu plochy potenciálneho hniezdneho biotopu prepelice poľnej (*Coturnix coturnix*). Záber pôdy bude znamenať aj zmenšenie potravného biotopu a lovného biotopu druhov vtákov bocian biely (*Ciconia ciconia*), orol kráľovský (*Aquila heliaca*) a sokol rároh (*Falco cherrug*). Realizáciou variantu V1 dôjde k strate potravných, lovných, prípadne hniezdnych biotopov týchto druhov v rámci vyhláseného CHVÚ Košická kotlina, tak aj mimo CHVÚ. Naopak, pri realizácii variantu V2 ostanú tieto potravné, lovné a potenciálne aj hniezdne biotopy v rámci vyhláseného CHVÚ Košická kotlina zachované. Z týchto dôvodov dotknutý orgán s realizáciou variantu V1 nesúhlasí.

Na základe vyššie uvedeného dotknutý orgán z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny súhlasí iba s realizáciou variantu V2. Dotknutý orgán upozorňuje, že v zmysle § 9 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov je orgán verejnej správy príslušný na konanie viazaný obsahom záväzného stanoviska orgánu ochrany prírody.

## 5. Vypracovanie odborného posudku v zmysle § 36 zákona

Odborný posudok k navrhovanej činnosti podľa § 36 zákona vypracoval na základe určenia MŽP SR, listom č. 1089/2022-11.7/im, 67810/2022, zo dňa 14. 11. 2022, Ing. Ivan Jakubis, zapísaný v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov na životné prostredie pod číslom 203/97-OPV (ďalej len „spracovateľ posudku“).

Spracovateľ posudku vypracoval odborný posudok na základe predloženej správy o hodnotení činnosti, doručených písomných stanovísk k správe o hodnotení činnosti, záznamu z verejného prerokovania, zo známych publikovaných informácií o území, z dostupných podkladov o technológii a zariadeniach, z konzultácií a skúseností s navrhovanou činnosťou.

Spracovateľ posudku uvádza, že po formálnej stránke predložená dokumentácia spĺňa štruktúru podľa zákona, po obsahovej a odbornej stránke sú v hodnotiacej dokumentácii viaceré nedostatky, ktoré sú uvedené v odbornom posudku. Taktiež konštatoval, že predložená správa o hodnotení činnosti je spracovaná v súlade s rozsahom hodnotenia, pričom však pri niektorých bodoch v zmysle pripomienok uvedených v odbornom posudku a doručených stanoviskách k správe o hodnotení činnosti boli vznesené výhrady v plnení špecifických bodov rozsahu hodnotenia.

Spracovateľ posudku ďalej uviedol, že predložená správa o hodnotení činnosti je spracovaná na priemernej odbornej úrovni s viacerými nedostatkami, ktoré sú uvedené v odbornom posudku. Podľa spracovateľa posudku je obsahová kvalita správy o hodnotení činnosti miestami predimenzovaná často sa opakujúcim textom, čo komplikovalo orientáciu v dokumentácii. Po náročnom vyselektovaní dôležitých častí textu a po upresnení niektorých nejasností uvedených v správe o hodnotení činnosti, ktoré boli predmetom okruhu otázok predložených ku konzultáciám s navrhovateľom a spracovateľom správy o hodnotení činnosti, spracovateľ posudku konštatuje, že správu o hodnotení činnosti je možné prijať a bez ďalších krokov rozhodnúť o uskutočniteľnosti navrhovanej činnosti pri splnení podmienok a opatrení, uvedených v odbornom posudku.

Podľa spracovateľa posudku predložená dokumentácia predstavuje súhrn informácií charakterizujúcich súčasný stav životného prostredia dotknutého územia s vyhodnotením identifikovaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, pričom autori správy o hodnotení činnosti zhodnotili problémy navrhovanej činnosti a vyhodnotili jej relevantné vplyvy na životné prostredie a pri návrhu optimálneho variantu použili popisné zdôvodnenie. Z výsledkov posudzovania navrhovanej činnosti spracovateľa správy o hodnotení činnosti odporučili na realizáciu navrhovaný variant V2 v zmysle určeného rozsahu hodnotenia MŽP SR.

Vzhľadom na vyššie uvedené a po zvážení všetkých súvislostí vyplývajúcich z procesu posudzovania, spracovateľ posudku odporučil pre ďalší postup riešenia navrhovanej činnosti navrhovaný variant V2, a to pri dodržaní opatrení na elimináciu a minimalizáciu negatívnych vplyvov na životné prostredie uvedených v tomto záverečnom stanovisku MŽP SR.

Na základe uvedeného spracovateľ posudku odporučil príslušnému orgánu vydať súhlasné záverečné stanovisko na realizáciu navrhovanej činnosti v rozsahu predloženého variantu V2 s podmienkou realizácie opatrení na vylúčenie, alebo zníženie negatívnych vplyvov navrhovanej činnosti.

Odporúčania a závery z odborného posudku boli použité ako podklad pri spracovaní kapitoly VI. a VII. tohto záverečného stanoviska. Odborný posudok bol doručený navrhovateľom na MŽP SR dňa 14. 03. 2023.

#### **IV. KOMPLEXNÉ ZHODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA**

Celkové vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie obyvateľstva boli vyhodnotené na základe výsledkov procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie nasledovne:

##### ***Vplyvy na obyvateľstvo a hodnotenie zdravotných rizík***

Z hľadiska vplyvov na obyvateľstvo je dôležitá lokalizácia, postupy a technológie pri vykonávaní navrhovanej činnosti (prípravné skrývkové práce, samotná ťažba a spracovanie suroviny) a umiestnenie dopravných trás (súčasná cestná sieť vrátane miestnych komunikácií) s distribúciou finálnych výrobkov konečným odberateľom z výroby Geča a dovozu materiálu pre rekultiváciu ložiska z externých zdrojov, resp. dopravných trás nákladnej automobilovej dopravy (účelové komunikácie) v rámci ťažobného priestoru ložiska (doprava ornice a skrývky na miesta rekultivácie a doprava suroviny do výroby).

Negatívne vplyvy na obyvateľstvo počas realizácie navrhovanej činnosti sa viažu predovšetkým na prípravné práce, ťažbu a spracovanie suroviny a na vyššie uvedené dopravné trasy v kontakte s obývaným územím. Významnosť negatívnych vplyvov je priamoúmerná blízkosti realizácie navrhovanej činnosti k obydliam a iným citlivým objektom, vrátane intenzity súvisiacej nákladnej automobilovej dopravy, pričom zdravotné riziká sú priamo previazané s hygienou prostredia, ktoré je charakterizované v tomto prípade zvýšenou hlučnosťou, vibráciami a znečisťovaním ovzdušia.

Navrhovaná činnosť je lokalizovaná v bezprostrednej blízkosti okolitých obytných zón dotknutých obcí, predovšetkým obce Čaňa a Geča. Najbližšie trvalo osídlené objekty (zástavba rodinných domov na ul. Nová a Obecná v kú. Geča) sú situované za severným oplotením areálu výroby štrkovne Geča vo vzdialenosti 40 až 60 m. Obdobne z južnej strany za oplotením štrkovne Geča sú situované rodinné domy v katastri obce Čaňa (ul. Partizánska, Svornosti a Záhradná) vo vzdialenosti cca 20 m, resp. pozemky okrajových rodinných domov siahajú až po samotné oplotenie areálu štrkovne.

Ťažba štrkopieskov je v súčasnosti lokalizovaná v juhovýchodnej časti katastra obce Geča a smer prípravných prác a ťažby bude v rámci povoleného dobývacieho priestoru (variant V0) orientovaný smerom k východnej časti obce Geča, resp. následne bude vo variante V1 orientovaný smerom k obci Nižná Myšľa a Kokšov Bakša a bude sa od obce vzdďaľovať Čaňa. V prípade variantu V2 smer ťažby sa nebude približovať k obci Nižná Myšľa vzhľadom k obmedzeniu ťažby hranicou CHVÚ Košická kotlina.

Z hľadiska dopravných výkonov bude preferovaná preprava technologickej skrývky pre potreby rekultivácie a suroviny z ložiska na spracovanie do výroby lodnou dopravou, v prípade potreby nákladnou automobilovou po existujúcich, resp. novovybudovaných účelových komunikáciách a preprava finálnych výrobkov k zákazníkovi, resp. preprava materiálu pre rekultiváciu ložiska sa bude výlučne realizovať nákladnou automobilovou dopravou po miestnej komunikácii Cintorínska ul. priamo na hranici intravilánu obce Geča so zástavbou rodinných domov.

Vplyvy prípravných prác, ťažby a úpravy suroviny, resp. rekultivácie ložiska, vrátane súvisiacej dopravy, neboli vyhodnotené samostatnou rozptylovou štúdiou. Vzhľadom na to možno predikovať vplyv na obyvateľstvo znečisťovaním ovzdušia navrhovanou činnosťou nasledovne:

- na prepravu suroviny z ložiska do výroby Geča bude preferovaná lodná doprava,
- spracovanie suroviny vo výrobní Geča je realizované mokrými procesmi, z tejto činnosti sa nepredpokladá významné znečisťovanie ovzdušia,
- pôsobenie emisií na obyvateľstvo v dotknutom území vzniká prevažne ako resuspendovaný prach pri prípravných prácach, pri rekultivácii a v niektorých fázach aj pri ťažbe suroviny suchým spôsobom, resp. z povrchu dopravných trás v dôsledku prepravy materiálu nákladnými vozidlami, je možné efektívne obmedziť účinnými opatreniami,
- samotná ťažba je z pohľadu vzniku emisií tuhých znečisťujúcich látok málo významná, nakoľko sa realizuje a aj bude realizovať prioritne mokrým spôsobom,
- sekundárna prašnosť v prípade dlhotrvajúceho suchého počasia nebude mať priamy vplyv na obyvateľov dotknutých sídiel, pretože prevádzkovateľ používa metódu zvlhčovania skládok jednotlivých frakcií vytriedeného materiálu skrápaním, čím sa obmedzí úlet prachových častíc do priestoru.

Aj v prípade variantného navýšenia ťažby, ktoré je predmetom navrhovanej činnosti, sa vyššie uvedené technologické postupy nebudú meniť, na základe čoho je možno konštatovať, že pri dodržaní prevádzkových a organizačných opatrení sa nepredpokladá významný vplyv na dotknuté obyvateľstvo znečisťovaním ovzdušia.

Vplyv hluku z navrhovanej činnosti na obytné zóny je posúdený v akustickej štúdií, pričom za účelom zistenia súčasných pomerov a vplyvu hluku z pozemnej dopravy bolo v lokalite vykonané meranie hluku na Cintorínskej ulici a na Hlavnej ulici v obci Geča, po ktorých je v súčasnosti a uvažuje sa aj pri navrhovanej činnosti trasovanie dopravy. Pre určenie vplyvu hluku z technologických zariadení a ťažobnej činnosti boli vykonané viaceré merania v rámci dobývacieho priestoru.

Z hľadiska dopravného prístupu je lokalita dobývacieho priestoru dostupná po Hlavnej ulici (III/3416) v obci Geča a následne po Cintorínskej ulici, z ktorej sa schádza priamo do areálu štrkovne, ktorá je pri vstupe do celého areálu dobývacieho priestoru. Pre určenie príspevku vplyvu hluku na tejto trase bolo vykonané meranie súčasných pomerov. Z modelácie vyplýva, že hladiny hluku na posudzovaných rodinných domoch najbližšie k týmto komunikáciám, dosahujú hodnoty: 1, Rodinný dom pri Cintorínskej ulici v obci Geča: LR,Aeq,d = 50 – 59 dB v ref. intervale deň; LR,Aeq,v = 44 – 53 dB v ref. intervale večer; LR,Aeq,n = 41 – 50 dB v ref. intervale noc; 2, Rodinný dom na Hlavnej ulici v obci Geča: LR,Aeq,d = 58 – 69 dB v ref. intervale deň; LR,Aeq,v = 52– 62 dB v ref. intervale večer; LR,Aeq,n = 48 – 58 dB v ref. intervale noc.

Posudzované hodnoty prekračujú najvyššie prípustné hodnoty pre hluk z pozemnej dopravy podľa vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí vo všetkých referenčných intervaloch už v súčasnom stave (o 2 až 9 dB).

Vplyvom realizácie navrhovanej činnosti možno očakávať navýšenie počtu prejazdov nákladných vozidiel o 16 za deň, resp. o 2 prejazdy za hodinu. Z modelácie vyplýva, že hladiny hluku na posudzovaných rodinných domoch najbližšie ku komunikáciám, dosahujú hodnoty, ktoré sa prakticky nelíšia od hodnôt stanovených meraniami: 1, Rodinný dom pri Cintorínskej ul. v obci Geča: LR,Aeq,d = 50 – 59 dB v ref. intervale deň; 2, Rodinný dom na Hlavnej ulici v obci Geča: LR,Aeq,d = 58 – 69 dB v ref. intervale deň.

S navýšením dopravy v referenčnom intervale večer a noc nebolo uvažované.

K uvedenému posúdeniu je potrebné doplniť, že navýšenie počtu prejazdov nákladných vozidiel na Cintorínskej ulici nebolo správne určené a teda výsledné posúdenie hlukových pomerov na tejto trase nie je relevantné. Hlukové pomery, po upresnení intenzity dopravy vzhľadom na nárast počtu prejazdov nákladných vozidiel na Cintorínskej ulici až o 80 za deň, budú mať nepriaznivejšie hodnoty ako sú uvedené v hlukovej štúdii, pričom z hľadiska časového pôsobenia je nepriaznivejší variant V1 ako variant V2.

Vzhľadom na to, že na Hlavnej ulici v obci Geča (cesta III/3416) je hluk generovaný celkovou dopravou a nielen dopravou z prevádzky štrkovne, ako je to na Cintorínskej ulici, uvedené vyhodnotenie hlukovej štúdie možno považovať za prijateľné.

Vplyv hluku z činnosti štrkovne bol detailne posúdený v rámci iných hygienických meraní, ktoré boli poskytnuté navrhovateľom - tie nepreukázali prekročenie najvyšších prípustných hodnôt. Činnosť samotnej štrkovne ostane nezmenená, nie je predmetom posudzovania.

Hladiny hluku z ďalších technologických zdrojov v dobývacom priestore boli zistené meraním a slúžili na kalibráciu modelu a následnú modeláciu vplyvu hluku v budúcom stave. Pri analýze budúceho stavu sa predpokladá najnepriaznivejší stav, a to je, že celý deň pracujú aj suchý aj mokrá bager vedľa seba vo vzťahu k obytnej zástavbe okolitých obcí. Za predpokladu nezmenenej technológie dobývania, nezmeneného počtu strojov a jednozmennej prevádzky je možné uvažovať, že prevažnú časť navrhovaného rozšírenia ťažobného priestoru vo variante V1 aj V2 je možné využiť, je však potrebné dodržať minimálnu vzdialenosť technologických zdrojov od obytných budov 235 m pri oboch variantoch.

Vibrácie možno charakterizovať vyvolanou seizmicitou pri preprave technologickej skrývky, suroviny, finálnych výrobkov a materiálu na rekultiváciu z externých zdrojov na okolité objekty v zmysle STN EN 1998-1/NA/Z1 a na obyvateľstvo v zmysle vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí. Seizmické účinky na dotknuté objekty vyvolané nákladnou automobilovou dopravou po dopravných trasách sa vzhľadom na ich vzdialenosť od komunikácií nepredpokladajú.

Seizmické účinky na dotknuté obyvateľstvo (vplyv vibrácií) vyvolané automobilovou dopravou po dopravných trasách sa vzhľadom na vzdialenosť obytnej zástavby od komunikácií nepredpokladajú.

### ***Vplyvy na klimatické pomery a ovzdušie***

Realizácia navrhovanej činnosti môže vyvolať priaznivé aj nepriaznivé zmeny prvkov mikroklímy, ktoré budú súvisieť s rozšírením ťažobného jazera. Vodná plocha má väčšiu mernú tepelnú kapacitu tzn. väčšiu schopnosť prijímať tepelnú energiu než pôda, ktorá bude ťažbou odstránená. Voda vyrovnáva teplotné rozdiely medzi dňom a nocou, medzi jednotlivými

sezónami a tým tlmí extrémny v počasí, čo možno hodnotiť ako priaznivé zmeny. Na druhej strane väčší odpar bude mať vplyv na zvýšenie kumulácie vodných pár a väčšie zrážky, častejšie hmly, v zime väčšiu námrazu, čo možno hodnotiť ako nepriaznivé zmeny.

Pri porovnaní variantov možno konštatovať, že priaznivé aj nepriaznivé zmeny mikroklímy pri oboch variantoch sú rovnocenné. Zraniteľnosť navrhovanej činnosti voči zmene klímy sa nepredpokladá, avšak zmena klímy môže ovplyvniť navrhovanú činnosť častejšími povodňami, čo z hľadiska časového je nepriaznivejší stav pre variant V1.

Navrhovaná činnosť ako celok predstavuje plošný prízemný zdroj znečisťovania ovzdušia so svahovým sklonom a so špecifickým reliéfom. Realizáciou navrhovanej činnosti sa neočakáva zmena v oblasti vplyvov na ovzdušie oproti súčasnému stavu, nakoľko ide o pokračovanie, resp. navýšenie už existujúcej činnosti v dotknutom území v nezmenenej technológii ťažby a spracovania suroviny, pričom mokrý spôsob ťažby a spracovania suroviny bude naďalej predstavovať preferovanú a najoptimálnejšiu ťažobnú metódu štrkopieskov, čo je výhodné z hľadiska eliminácie emisií tuhých znečisťujúcich látok do ovzdušia.

Pri prípravných prácach a pri suchej ťažbe vzniknú bodové (výfuky zo spaľovacích motorov) a plošné (priestor nakládky a manipulácie s ornice, skrývkou a štrkopieskami) zdroje znečisťovania emitujúce do priestoru predovšetkým TZL a plynné znečisťujúce látky. Uvažovať možno v tejto súvislosti rýpadlá, bagre, nakladače a prípadne inú obdobnú techniku poháňanú najmä spaľovacími motormi. Pri nakládke na nákladné autá dochádza k uvoľňovaniu jemných podielov prachu, ktoré sú potom vplyvom vetra vysušené a rozptyľované po okolitom priestore. Emisie plyných znečisťujúcich látok z výfukových plynov sú závislé na výkone, teda na spotrebe pohonných hmôt a technickom stave agregátov.

K znečisťovaniu ovzdušia bude dochádzať aj v procese prepravy technologickej skrývky, vytáženého materiálu a tiež pri rekultivácii, a to najmä výfukovými plynmi nasadených motorových vozidiel – CO, NO<sub>x</sub>, nemetanovými prechavými organickými látkami (NM VOC), tuhými časticami PM. Množstvo emisií bude závisieť od počtu mechanizmov, priebehu prác, ročného obdobia, poveternostných podmienok a pod. pričom realizáciou navrhovanej činnosti sa navýši počet vozidiel potrebných pre distribúciu finálnych výrobkov ku konečným odberateľom ako aj privážajúcich rekultivačný materiál z okolitých externých zdrojov, čomu bude zodpovedať aj adekvátny nárast produkcie znečisťujúcich látok do ovzdušia.

Vzhľadom na to, že prípravné práce, suchý spôsob ťažby a súvisiacich činností vrátane prepravných výkonov bude prebiehať v otvorenej a dobre vetranej krajine, významné vplyvy na kvalitu ovzdušia spojenú s touto činnosťou sa nepredpokladá. Rozdielom v hodnotení posudzovaných variantov z pohľadu vplyvu na ovzdušie je dĺžka pôsobenia ich vplyvu, pričom variant V1 je z tohto hľadiska relatívne nepriaznivejší, avšak z dlhodobého hľadiska pri implementácii strategických dokumentov týkajúcich sa znižovania produkcie skleníkových plynov, bude rozhodujúcim faktorom znečisťovania ovzdušia množstvo TZL v ovzduší, čo je však možné riadiť ovplyvniť vhodnými opatreniami.

### ***Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery***

Medzi vplyvy navrhovanej činnosti na horninové prostredie sa zaraďuje zásah do horninového prostredia ťažbou suroviny, úbytkom zásob štrkopieskov v regióne a terénnymi úpravami pri rekultivácii - priamy vplyv, ďalej úbytok štrkových horizontov, ktoré sú veľmi priaznivé pre akumuláciu podzemných vôd - nepriamy vplyv a možné znečistenie horninového prostredia - nepriamy vplyv.

Priame zásahy do horninového prostredia sú reprezentované samotnou povrchovou ťažbou a terénnymi úpravami, ktoré môžeme charakterizovať ako trvalý, nezvratný a dlhodobý vplyv, ktorý bude výraznejší pri variante V1 v porovnaní s variantom V2.

Úbytkom štrkových horizontov priaznivých pre akumuláciu podzemných vôd dôjde k zníženiu bilančných zásob podzemných vôd v dotknutom vodnom útvere, pričom nepriaznivejší je variant V2.

Nepriamy vplyv je spojený možným znečistením horninového prostredia počas realizácie navrhovanej činnosti, a to únikom znečisťujúcich látok zo stavebných strojov a mechanizmov. Z hľadiska časového pôsobenia je nepriaznivejší variant V1.

Podobne ako priame vplyvy na horninové prostredie navrhovaná činnosť spôsobí trvalé zmeny v charaktere územia, pričom nepriaznivejší stav nastane pri variante V1.

Vplyvy na geodynamické javy sú identifikované abráziou brehov ťažobného jazera, pričom nepriaznivejší stav nastane pri variante V1.

Vydobytím zásob suroviny, ktorá sa vyťaží na ložisku, bude racionálne využité nerastné bohatstvo územia, čo je samotným účelom navrhovanej činnosti. Z hľadiska využitia overených zásob ložiska štrkopieskov je priaznivejší variant V1.

### ***Vplyvy na vodné pomery***

Dotknutým útvarom povrchových vôd je rieka Hornád. Vzhľadom na to, že ťažba v rámci územia ložiska nebude priamo zasahovať do koryta rieky môžeme predpokladať, že nedôjde k zhoršeniu ekologického stavu útvaru povrchovej vody SKH0004 Hornád. Počas realizácie navrhovanej činnosti budú práce uskutočňované v brehovej línii (pravý breh) Hornádu a v jeho bezprostrednej blízkosti. Možno predpokladať, že v dotknutej časti útvaru povrchovej vody SKH0004 Hornád môže dôjsť k dočasným zmenám jeho fyzikálnych (hydro-morfologických) charakteristík ako narušenie brehov, zakaľovanie toku najmä pohybom stavebných mechanizmov a odberom/prísunom materiálu, ktoré sa môžu lokálne prejavovať narušením bentickej fauny a ichtyofauny. Vplyv na ostatné biologické prvky kvality, k ovplyvneniu ktorých môže dôjsť sekundárne, sa nepredpokladá. Po ukončení realizácie činnosti (rekultivácii ťažobného priestoru po ukončení ťažby) možno očakávať, že fyzikálne (hydromorfologické) charakteristiky útvaru povrchovej vody SKH0004 Hornád sa vrátia do pôvodného stavu, resp. sa k nim čo najviac priblížia a nedôjde k zhoršovaniu jeho ekologického stavu. Zároveň k dočasnému zhoršeniu kvality vody v rieke môže dochádzať pri zvýšení hladiny vody v ťažobnom jazere, keďže vodná plocha je v rámci protipovodňových opatrení prepojená s tokom Hornádu umelým kanálom.

Dotknutými útvarmi podzemných vôd sú SK1001200P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov oblasti povodia Hornád a SK2005300P Medzizrnové podzemné vody Košickej kotliny oblasti povodia Hornád. Vzhľadom na to, že navrhovaná činnosť predpokladá ťažbu kvartérnych štrkopieskov, ktoré sú kolektorom vodného útvaru SK1001200P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov oblasti povodia Hornád, identifikované vplyvy na podzemné vody sú obmedzené len na tento útvar.

Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti bude postupne dochádzať k odkrývaniu hladiny podzemnej vody a súčasná vodná plocha sa bude zväčšovať s rozširujúcou sa ťažbou pri oboch posudzovaných variantoch. Tým budú ubúdať bilančné zásoby dotknutého vodného útvaru podzemných vôd, tento vplyv však vzhľadom na plochu vodného útvaru nebude zásadný.

Počas realizácie prípravných/skrývkových prác v útvare podzemnej vody SK1001200P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov Hornádu budú tieto práce prebiehať formou suchej ťažby do úrovne hladiny podzemnej vody. Po dosiahnutí tejto úrovne pôjde o mokrú ťažbu, pri ktorej dôjde k postupnému odkrývaniu súvislej hladiny podzemnej vody nadväzujúcej už na odkrytú hladinu podzemnej vody vo forme vodnej plochy vytvorenej v dôsledku v minulosti vykonávanej a taktiež súčasnej ťažby v povolenom dobývacom priestore.

V útvare podzemnej vody SK1001200P sú ako kolektorské horniny v dotknutom území zastúpené najmä aluviálne štrky, v ktorých prevažuje medzizrnová priepustnosť. Priemerný rozsah hrúbky zvodnencov je podľa prieskumných prác na ložisku priemerne 6 m. Generálny smer prúdenia podzemných vôd je viac-menej paralelný s priebehom hlavného toku. Vzhľadom na skutočnosť, že úroveň hladiny podzemnej vody v dotknutom území je v hydraulickej spojitosti s hladinou vodného toku Hornád (podzemné vody sú v prevažnej miere drénované povrchovým tokom, iba v prípade vyšších stavov sú napájané brehovou infiltráciou z rieky Hornád), ako aj vzhľadom na rozsah navrhovanej mokrej ťažby možno očakávať, že vplyv navrhovanej činnosti na zmenu hladiny dotknutého útvaru podzemnej vody SK1001200P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov Hornádu ako celku nebude počas ťažby ložiska v navrhovaných variantoch významný. Iná situácia nastane pri ukončení ťažby a rekultivácii ložiska, kedy sa predpokladá použiť na zasypávanie príbrežných častí vodnej plochy rádovo menej priepustné zeminy ako sú kolektorské štrkopiesky, pričom najmä v prípade variantu V1 môže dôjsť k vytvoreniu súvislej bariéry pre prúdenie podzemných vôd vstupujúcich do ťažobného jazera a ich následnému vzdutiu, čo môže mať negatívny vplyv najmä na okolitú zástavbu v obci Geča.

Vodná plocha po odkrytí podzemných vôd, ktoré vstupujú zo severnej strany do územia dotknutého navrhovanou činnosťou, nadobúda charakter povrchovej vody, ktoré vplyvom okysličovania a slnečného svitu ožíva, dostanú sa do nej organizmy, významne sa zmení jej teplota, následkom toho začnú prebiehať iné chemické reakcie. Prúdením povrchovej vody v jazere, ktoré bude prakticky identické s prúdením podzemných vôd v dotknutom území, bude voda z jazera infiltrovať do horninového prostredia v južnej časti dotknutého územia a následne do toku Hornádu, ktorý vo východnej a taktiež južnej časti územia ložiska drénuje podzemné vody. Vzhľadom na uvedené možno predpokladať, že kvalitatívne ukazovatele podzemných vôd, ktorých pôvod bude v infiltrácii povrchových vôd z jazera, budú mať iné parametre, ako podzemné vody vstupujúce do priestoru ložiska, pričom ovplyvnenie kvality podzemných vôd bude z hľadiska časového pôsobenia významnejšie pri variante V1.

Dotknuté podzemné vody sú priamo ovplyvniteľné únikom kontaminujúcich látok a ich prestupom cez zónu aerácie, resp. priamym únikom do zvodneného kolektora. S migráciou kontaminovaných podzemných vôd súvisí aj možná následná kontaminácia povrchových vôd v ťažobnom jazere ako aj v rieke Hornád. Z hľadiska ohrozenia kvality podzemných vôd z prevádzky navrhovanej činnosti pripadajú do úvahy úniky nebezpečných látok z ťažobných a dopravných mechanizmov. Pri bežnej prevádzke však nie je predpoklad znečistenia podzemných vôd. Výnimočným prípadom môže byť havária, kedy je možná kontaminácia okolia havárie uniknutými ropnými látkami.

Ťažobné jazero je možné považovať za vodnú plochu, ktorá môže byť ovplyvnená navrhovanou činnosťou najmä z kvalitatívneho hľadiska, ale aj z kvantitatívneho hľadiska. V súčasnosti je voda jazera prepojená s podzemnými vodami pritekajúcimi do územia ložiska zo severu, resp. odtekajúcimi z územia ložiska na južnej strane jazera, teda v smere prúdenia podzemných vôd, čím dochádza k čiastočnej výmene vody, čo je priaznivý stav. Pri ukončení ťažby a rekultivácii ložiska sa vplyvom uloženia nepriepustných zemín po obvode ťažobného



jazera zamedzí dotácia a prirodzená výmena vody, pričom výparom sa môže v dlhodobom horizonte voda strácať a kvalitatívne významne znehodnotiť eutrofizáciou s rozvojom rias a siníc.

### **Vplyvy na pôdu**

Najvýznamnejším vplyvom navrhovanej činnosti na pôdu je jej umiestnenie a z toho plynúce zábery pôdy, na ktorej prevažuje poľnohospodárska výroba. Realizácia navrhovanej činnosti si vyžiada skrývku humusového horizontu, technologickú skrývku a následnú ťažbu suroviny vo zvodnenom prostredí, čím vznikne vodná plocha. Ako náhrada za zábery pôdy sa uvažuje s postupnou biologickou rekultiváciou po obvode ťažobného jazera, pričom predpokladaná konečná plocha jazera by pri variante V1 bola 447 ha, s plochou vykonanej spätnej rekultivácie o výmere 262 ha, zatiaľ čo pri variante V2 by predpokladaná konečná plocha jazera bola 312 ha, s plochou vykonanej spätnej rekultivácie o výmere 133 ha.

Z uvedeného je zrejmé, že z hľadiska záberov pôdy je najnepriaznivejší variant V1.

### **Vplyvy na faunu, flóru, biotopy a biodiverzitu**

Pre účely objektívneho a podrobného hodnotenia vplyvov na faunu a flóru bola spracovaná Správa z botanického a zoologického prieskumu územia.

#### Vplyvy na flóru

Samotné parcely, na ktorých je navrhované pokračovať v ťažbe štrkopieskov, sú v súčasnosti využívanou ornou pôdou. Poľnohospodárska pôda je obrábaná tradičnými mechanizačnými postupmi a technickými prostriedkami. Z kultúrnych plodín sa tu v zmysle osevných plánov pestujú najmä lucerna siata, repka olejná, kukurica siata, jačmeň siaty, raž siata, sója fazuľová. Na intenzívne obhospodarovaných poliach je prítomná segetálna (burinová) vegetácia (spoločenstvá burín na obrábaných pôdach). Použitím herbicídov sa však môže rast niektorých burín eliminovať. Jedná sa hlavne o typické poľné buriny a všetky vzácnejšie archeofyty. V porastoch kultúr tak zostáva len malý počet najodolnejších synantropných druhov tolerantných k extrémnym podmienkam. Sú väčšinou koncentrované na okrajoch poľných kultúr, kam prenikajú z medzí a okolitých porastov. Plánovaná navrhovaná činnosť si napr. vo variante V1, ktorý má najväčšiu rozlohu, vyžiada záber 571 ha ornej pôdy (bez ovocného sadu).

Pokračujúcou ťažbou štrkopieskov sa v dotknutom území rozšíri vodná plocha. V okrajových častiach štrkovísk sa predpokladá zvýšený nástup synantropných druhov rastlín. Vytvorí sa podmienky pre šírenie nepôvodných, invázných druhov, podľa súčasného stavu hlavne druhu *Solidago gigantea*. Porasty invázných neofytov sú v podstate po intenzívne obhospodarovaných poliach a vodnej ploche najrozšírenejším typom biotopov. Vyskytujú sa takmer po celom území dobývacieho priestoru, a to vo forme rozsiahlejších polygónov alebo užších línií popri štrkoviskách. Na väčšine lokalít sú v komplexe s teplomilnou ruderálnou vegetáciou mimo sídiel. Okrem *Solidago gigantea* sa ďalej v území vyskytovali nasledovné invázne nepôvodné druhy: *Solidago canadensis*, *Fallopia japonica*, *Negundo aceroides*.

V rámci dobývacieho priestoru Čaňa, okolo štrkovísk, sa v súčasnosti vyskytujú súvislé aj nesúvislé, zapojené aj nie úplne zapojené brehové porasty tvorené prevažne druhmi mäkkých luhov a vrbových krovín, *Populus alba*, *P. nigra*, *P. tremula*, *Salix alba*, *S. fragilis*, *S. caprea*, *S. purpurea*, s hygrofilnými a nitrofilnými druhmi bylinnej vrstvy. Aj v rámci týchto týchto biotopov bolo počas terénneho prieskumu zaznamenané šírenie invázných druhov, prevažne *Negundo aceroides*, *Solidago gigantea*, *S. canadensis*. Tieto okrem iných ekologických funkcií plnia v krajine aj funkciu vetrolamov, funkciu izolačnú a hygienickú, oddeľujú plochy ťažby od susediacich hlavne poľnohospodárskych plôch a zastavaných areálov. Nepôvodné a invazívne

druhy sú prevažne sústredené v okrajových častiach vytvorenej vodnej plochy, na brehoch a v ich blízkosti. Ťažobnými prácami budú tieto druhy postupne odstraňované. Tým, že sa plánuje navýšiť podiel rekultivačných prác, vytvorí sa vhodné podmienky na zamedzenie šíreniu invazívnych druhov.

V južnej a juho-západnej časti dobývacieho priestoru sa banská činnosť ťažby štrkopieskov považuje za ukončenú. Teda v tejto časti nie je pravdepodobný zásah do už existujúcich brehových porastov, či iných prítomných drevinových formácií. Mimo lokality susediacej s malým jazerom, ktorý sa nachádza v južnej časti dobývacieho priestoru.

Pri ťažobných a rekultivačných prácach sú možné nepriame vplyvy súvisiace s pôsobením znečisťujúcich látok zo spaľovacích motorov ťažobných strojov, dopravných prostriedkov a pod.

V litorálnej zóne súčasných štrkovísk sa vyskytujú ďalšie významné typy biotopov, najmä trstinové spoločenstvá, ktoré produkujú veľké množstvo biomasy a tvoria dôležitý biotop pre faunu, najmä vodné vtáky a obojživelníky. Ani pri týchto typoch biotopov sa nepredpokladá priamy vplyv do už existujúcich zárastov. Možné sú nepriame vplyvy súvisiace s ťažbou štrkopieskov.

V rámci dotknutého územia neboli počas terénneho prieskumu zaznamenané žiadne chránené druhy. V blízkosti dobývacieho priestoru Čaňa, vo vzdialenosti cca 1,7 km južne, sa nachádza územie európskeho významu Hornádske meandre (SKUEV0742). Možnosti ovplyvnenia biotopov, ktoré sú predmetom ochrany SKUEV0742 Hornádske meandre sú opísané v primeranom posúdení.

Z hľadiska plošného a časového pôsobenia na dotknutú flóru možno konštatovať, že variant V1 je nepriaznivejší ako variant V2.

#### Vplyvy na faunu

Prevažná časť územia, ktorá bude dotknutá navýšením kapacity ťažby, je tvorená poľnohospodársky využívanými pozemkami. Pri navyšovaní kapacity ťažby dôjde k zásadnej zmene biotopov, zníženiu zastúpenia poľnohospodárskej pôdy a naopak, navýšeniu plochy vodných biotopov, ktorých veľkosť bude čiastočne závislá na intenzite rekultivácie vytváraného územia. Premenu poľnohospodársky využívaných častí krajiny na vodnú plochu dôjde k zníženiu plochy potenciálneho hniezdneho biotopu niektorých druhov, napr. prepelice poľnej (*Coturnix coturnix*). Záber pôdy bude znamenať aj zmenšenie potravného biotopu a lovného biotopu druhov vtákov, ktoré sú predmetom ochrany v CHVU Košická kotlina, ako sú bocian biely (*Ciconia ciconia*), orol kráľovský (*Aquila heliaca*) a sokol rároh (*Falco cherrug*). Posledné dva spomenuté druhy neboli pri terénnom prieskume zaznamenané, s veľkou pravdepodobnosťou však územie využívajú ako lovný biotop. Bocian biely hniezdi v blízkom okolí predmetného územia. Zmenia sa aj podmienky pre cicavce, ktoré sa v území vyskytujú, väčšinou sa ale jedná o druhy, ktorých populácie by nemali byť touto zmenou významne ovplyvnené. Negatívny vplyv záberu poľnohospodárskej pôdy bude kompenzovaný zámerom organizácie vytvárať ostrovy, na ktorých budú mať vybrané druhy vtáctva nerušený priestor pre hniezdenie.

Na druhej strane vodná plocha, ktorá vzniká pokračovaním v ťažbe vytvára cenný biotop pre viaceré druhy vtákov, ktoré sú viazané na kolmé brehy dobývacích priestorov (brehuľa hnedá, včelárík zlatý), resp. na rýchlo vznikajúce porasty litorálnej vegetácie (napr. trsteniariky). Vodná plocha je tiež využívaná pri migrácií, zimovaní, ale aj ako hniezdisko pre viaceré druhy vodného vtáctva (potápky, kačice, husy a pod.). Vyššie uvedené vplyvy, resp. zmeny v charaktere

biotopov prebiehajú v území aj v súčasnosti. Navrhované navýšenie kapacity by nemalo spôsobiť výraznú zmenu v miere opísaných vplyvov na miestnu faunu.

Ťažba štrkopiesku a s ňou spojené aktivity spôsobujú zvýšenie hlučnosti a ďalších sprievodných javov (napr. prašnosť). Tieto faktory pôsobia rušivo najmä na vtáky, u citlivých druhov to môže znamenať vymiznutie zo zaťažovaného územia. Tieto faktory pôsobia v území aj v súčasnosti, nevieme odhadnúť mieru zvýšenia ich intenzity v prípade navýšenia kapacity ťažby, nepredpokladá sa však výrazné zintenzívnenie ich vplyvu.

V blízkosti dobývacieho priestoru Čaňa, vo vzdialenosti cca 1,7 km južne, sa nachádza územie európskeho významu Hornádske meandre (SKUEV0742). Priamo do areálu navrhovanej činnosti zasahuje SKCHVU009 Košická Kotlina. Možnosti ovplyvnenia druhov fauny, ktoré sú predmetom ochrany SKUEV0742 a SKCHVU009 sú opísané v Primeranom posúdení, kde sa uvádza, že navrhovaná činnosť nebude mať významný negatívny vplyv na integritu európskej sústavy chránených území Natura 2000.

Z hľadiska plošného a časového pôsobenia na dotknutú faunu možno konštatovať, že variant V1 je nepriaznivejší ako variant V2.

#### Vplyv na biotopy

V rámci vegetačného prieskumu bolo na vybraných lokalitách (spolu 27 lokalít L1 – L27) zaznamenaných 12 typov biotopov, resp. komplexov biotopov. Jedná sa o nasledovné biotopy: Ls1.1 Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy, prioritný biotop európskeho významu; Kr8 Vrbové kroviny stojatých vôd, biotop národného významu; Kr9 Vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek, biotop národného významu; Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky, biotop európskeho významu; Lk10 Vegetácia vysokých ostríc, biotop národného významu; Lk11 Trstinové spoločenstvá mokradí (*Phragmites*); X4 Teplomilná ruderalná vegetácia mimo sídiel; X7 Intenzívne obhospodávané polia; X8 Porasty invázií neofytov; 8234000 Materiálové jamy (štrkoviská); A440000 Haldy a skládky odpadového materiálu (suché odkalisko); A121000 Sady ovocných drevín.

Niektoré typy biotopov (napr. Lk10, Lk11, X4) predstavovali rozlohou malé fragmenty, ktoré sa nedali kartograficky v danej mierke zobraziť. Takmer na všetkých sledovaných lokalitách sa biotopy navzájom prelínali, vyskytovali ako komplex biotopov.

Stav mapovaných biotopov európskeho a národného významu na základe počtu charakteristických druhov, indikačných druhov, štruktúry, veľkosti lokality aj ohrozenia expanzívnymi taxónmi a invázií neofytmi, nemožno považovať za priaznivý. Takmer na každej lokalite bol zaznamenaný výskyt invázneho druhu *Solidago gigantea*. Na niektorých lokalitách dominoval a vytváral rozlohou veľké fragmenty biotopov X8 Porasty invázií neofytov, často v komplexe s biotopom X4 Teplomilná ruderalná vegetácia mimo sídiel. Z invázií neofytov sa ďalej vyskytovali *Acer negundo*, *Fallopia japonica*, *Solidago canadensis*. V blízkosti dotknutého územia bol zaznamenaný aj výskyt glejovky americkej (*Asclepias syriaca*), ktorá sa potenciálne môže šíriť aj v rámci dotknutého územia.

Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy Ls1.1 s prevahou vrb a topoľov sa v dotknutom území vyskytovali na niekoľkých lokalitách. Väčšinou tvorili brehové porasty okolo štrkovísk, prevažne v komplexe s biotopmi Kr8 Vrbové kroviny stojatých vôd a Kr9 Vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek (lokality L2, L8, L15, L17, L19, L21, L23). Väčší fragment sa vyskytoval na severe územia v lokalite Štrkopiesky, do dotknutého územia však zasahuje iba jeho malá južná časť (lokalita L27). Biotop Kr8 Vrbové kroviny stojatých vôd sa v dotknutom území

vyskytoval roztrúsene, tvoril prevažne nesúvislé brehové porasty okolo štrkovísk a často sa prelínal s biotopmi Kr9 Vrbové kroviny na záplavových brehoch riek a Ls1.1 Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy. Rozlohou väčší fragment bol zaznamenaný v juhovýchodnej časti dotknutého územia, v lokalite Ortáš.

Biotop Lk1 predstavoval zanedbanú lokalitu, bez manažmentu (L9). Lokalita sa vyskytuje vo východnej časti dotknutého územia, jedná sa o polostrov, vo veľkej miere využívaný rybármi a na kempovanie. Výskyt niektorých druhov biotopu Lk1 s vyššou pokryvnosťou (napr. *Arrhenatherum elatius*, *Crepis biennis*, *Dactylis glomerata*, *Daucus carota*, *Galium mollugo*, *Lathyrus pratensis*, *Leontodon hispidus*, *Poa pratensis*, *Tragopogon orientalis*, *Trisetum flavescens*, *Trifolium pratense*, *T. repens*) bol zaznamenaný aj na lokalite L14, na ktorej však opäť dominoval invázny druh *Solidago gigantea*, preto bola lokalita prioritne zaradená do biotopu X8 Porasty invázných neofytov, resp. do komplexu biotopov X8 (80 %) a Lk1 (20 %). S veľkou pravdepodobnosťou sa jedná o stavebné pozemky, ktoré budú aj v dohľadnej dobe zastavané.

Vplyvy na biotopy možno kvantifikovať na základe rozlohy ovplyvneného prioritného biotopu európskeho významu nasledovne: Ls1.1 Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy; Variant VO - 11,462 ha; Variant V1 - 15,351 ha; Variant V2 - 13,039 ha.

Z hľadiska vplyvov na biotopy možno konštatovať, že variant V1 je nepriaznivejší ako variant V2.

#### Vplyv na migráciu

Navrhovaná činnosť nie je v strete s hydrickými ani terestrickými migračnými koridormi živočíchov, pričom existujúce migračné koridory živočíchov budú i naďalej funkčné.

#### ***Vplyvy na chránené územia***

Navrhovaná činnosť je lokalizovaná v území s prvým stupňom ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a súčasne v CHVÚ Košická kotlina (SKCHVU009). Ovplyvnenie iných veľkoplošných ani maloplošných chránených území sa nepredpokladá.

Chránené vtáčie územie bolo vyhlásené vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 22/2008 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Košická kotlina zo dňa 07. 01. 2008. V roku 2015 bol spracovaný Program starostlivosti Chránené vtáčie územie Košická kotlina na roky 2016 – 2045. V prípade navrhovanej činnosti nedôjde podľa súčasných predpokladov k významnému negatívnemu vplyvu, resp. ku vplyvom zásadne odlišným od jestvujúcich vplyvov ťažby na predmety ochrany CHVÚ Košická kotlina. Výsledkom ťažobnej činnosti bude rozsiahla vodná plocha, ktorá potenciálne prispeje k zvýšeniu biodiverzity v tomto chránenom vtáčom území, čo možno považovať za pozitívnu skutočnosť.

Pri ťažbe, ako aj rekultivácii je potrebné včas vykonať preventívne opatrenia, aby nebolo ohrozené hniezdenie a rozmnožovanie chránených druhov vtáctva. Vzhľadom na to, že sa jedná o rozsiahlu vodnú plochu, ktorá sa bude ťažbou zväčšovať, vytvára sa dostatočný priestor na hniezdenie a rozmnožovanie.

Za účelom posúdenia vplyvu navrhovanej činnosti na predmetné chránené vtáčie územie bolo odbornou spôsobilou osobou spracované Primerané hodnotenie vplyvov na územia sústavy Natura 2000. Na základe vykonaného Primeraného hodnotenia bol identifikovaný mierne negatívny vplyv na druhy vtákov európskeho významu sokol rároh (*Falco cherrug*), orol

kráľovský (*Aquila heliaca*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*) a bocian biely (*Ciconia coconia*) z predmetu ochrany dotknutého CHVÚ Košická kotlina SKCHVU009. U žiadneho predmetu ochrany nebol vyhodnotený významný negatívny vplyv. Neboli identifikované negatívne vplyvy, ktoré by boli rizikom pre dosiahnutie určených cieľov ochrany pre druhy z predmetu ochrany SKCHVU009 Košická kotlina.

Výsledky Primeraného hodnotenia nepreukázali pravdepodobnosť významného negatívneho vplyvu navrhovanej činnosti na integritu dotknutého územia európskeho významu SKCHVU009 Košická kotlina z hľadiska cieľov jeho ochrany. Navrhovaná činnosť nebude mať významný negatívny vplyv na integritu európskej sústavy chránených území Natura 2000.

### ***Vplyvy na územný systém ekologickej stability***

Priamo v dotknutom území, resp. v jeho blízkom okolí boli vyčlenené nasledovné prvky ÚSES Košice okolie - RBc13 Sútok Olšavy a Hornádu a vodná plocha Gečianske jazero, RBc14 Sútok Hornádu a Torysy, NRBk7 Hornád, GL56 Gečianske jazero, GL57 Meandre Hornádu a EVSK32 Hornád v úseku sútoku s Torysou – Milhošť.

Východnou časťou dotknutého územia prechádza hydrický biokoridor nadregionálneho významu Hornád, ktorý spája priamo v území 2 biocentrá regionálneho významu: RBc Sútok Hornádu a Torysy a RBc Sútok Olšavy a Hornádu a vodná plocha Gečianske jazero.

Celý priestor alúvia rieky Hornád predstavuje významnú severojužnú ťahovú cestu vtáctva územím Slovenska. Svojim významom a druhovým zložením tiahnucich druhov sa radí medzi popredné európske migračné trasy.

Priamo do dotknutého územia zasahuje genofondová lokalita Gečianske jazero tvorená štrkoviskami a ich brehovými porastmi. Genofondová lokalita Meandre Hornádu sa vyskytuje cca 0,5 km južne od dotknutého územia. Predstavuje tok rieky Hornád so zachovanými brehovými porastmi a okolitými biotopmi vrátane zvyškov mŕtvych ramien a riečnych ostrovov.

Pozdĺž východnej hranice dotknutého územia sa vyskytuje ekologicky významný segment krajiny EVSK Hornád v úseku sútoku s Torysou – Milhošť. Jedná sa o významný ekostabilizačný a krajinársky prvok v poľnohospodárskej krajine. Predstavuje krajinný segment mimoriadne významný z hľadiska výskytu vodných druhov vtákov – ako hniezdne lokality a ako koridor na ťahu.

Vplyvy navrhovanej činnosti na spomínané prvky ÚSES sa prelínajú s vplyvmi na faunu, flóru a ich biotopy a na krajinu a chránené územia prírody a krajiny. V týchto súvislostiach je možné konštatovať, že variant V1 je nepriaznivejší ako variant V2.

### ***Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, krajinný obraz***

Súčasná štruktúra krajiny dotknutého územia predstavuje antropogénne zmenenú krajinu. Územie tvorí predovšetkým veľkobloková orná pôda a štrkoviská. Intenzívne obhospodarovaná veľkobloková orná pôda predstavuje negatívny krajnotvorný prvok s nízkym koeficientom ekologickej stability. Ťažbou štrkopieskov dochádza k zmene štruktúry a využitia pozemkov. Areál ložiska štrkopieskov, ako aj areál dobývacie priestoru narúša krajinný obraz v dôsledku prítomnosti technických prvkov (linka úpravy štrkopieskov), rôznych depónií (vyťažených štrkopieskov, vytriedených frakcií štrku). Tento vplyv je však dočasný, trvať bude počas ťažby štrkopieskov. Následne bude vykonaná rekultivácia. Navrhovanou činnosťou dôjde k rozšíreniu areálu povrchovej ťažby. Pokračujúcou ťažbou štrkopieskov sa v území bude rozširovať vodná plocha. Vodná plocha, aj keď umelo vytvorená, predstavuje krajinný prvok s vyšším

koeficientom ekologickej stability. Po vyťažení zásob a po ukončení ťažby štrkopieskov bude vykonaná rekultivácia podľa schváleného projektu rekultivácie, ktorý bude predmetom samostatného povoľovania.

Pri realizačnom variante V1 dôjde k celkovo väčšiemu záberu pôdy v porovnaní sa variantom V2, ktorá sa v súčasnosti využíva prevažne na poľnohospodárske účely. Zmena využívania týchto pozemkov na mieste plánovaného rozšírenia ťažby bude teda na úkor jej ďalšieho poľnohospodárskeho využitia. Po doŕažení všetkých zásob štrkopieskov v dobývacom priestore sa zruší dobývací priestor a rekultivované pozemky sa plánujú prinavrátiť späť do poľnohospodárskeho pôdneho fondu, ak sa ich majitelia nerozhodnú inak. V tejto súvislosti nie je možné rozhodnúť o tom, či zmena využívania a štruktúry územia, ako aj krajinného obrazu, je pozitívna alebo negatívna, nakoľko svoje pozitívne a negatívne aspekty sú spojené ako s ťažobnou a rozširovaním umelej vodnej plochy, tak aj poľnohospodárskou činnosťou.

### ***Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme***

Dotknuté územie, na ktorom bude navrhovaná činnosť realizovaná sa nachádza mimo zastavaného územia. Priame vplyvy na urbánny komplex záberom častí intravilánu dotknutých obcí sa neočakávajú. Zásah do futbalového ihriska obce Geča je potrebné vylúčiť, pričom hranicu ťažby je potrebné viesť v primerane definovanej odstupovej vzdialenosti od futbalového ihriska, a to v úzkej súčinnosti s obcou Geča a v súlade s platným územným plánom a požiadavkami obce.

Z hľadiska využívania zeme sa navrhovaná činnosť dotkne sféry poľnohospodárstva a ovocinárstva a ťažby nerastných surovín a výroby stavebných hmôt.

### **Vplyvy na poľnohospodárstvo a ovocinárstvo**

Rozširovaním ťažobného priestoru dôjde k záberom poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Navýšením ťažby štrkopieskov dôjde k zväčšeniu jeho záberu, čo predstavuje trvalý vplyv. Navrhovateľ pri plánovanej ročnej ťažbe bude mať ročný záber pozemkov cca 7,5 ha v obidvoch realizačných variantoch, líšia sa však celkovým záberom po dobu plánovanej ťažby, ktorý je pri variante V1 cca 530 ha a pri variante V2 cca 270 ha. Variant V1 zasahuje aj do ovocného sadu, je potrebné ho vylúčiť, pričom vyňatie poľnohospodárskeho pôdneho fondu realizovať v zmysle platnej legislatívy.

### **Vplyvy na ložiská štrkopieskov**

Vydobytím zásob suroviny, ktorá sa vyťaží na ložisku, bude racionálne využité nerastné bohatstvo územia, čo je samotným účelom navrhovanej činnosti. Z hľadiska využitia overených zásob ložiska štrkopieskov je výhodnejší variant V1, čo má dlhodobu priaznivý vplyv na ťažobný priemysel a výrobu stavebných hmôt v dotknutom regióne, pričom sa obmedzí vytváranie nových ložísk, čo by malo pozitívny vplyv na životné prostredie v širšom území.

### ***Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky***

Realizácia navrhovanej činnosti nebude mať vplyv na kultúrne a historické pamiatky v záujmovom území.

### **Vplyvy na archeologické náleziská, paleontologické náleziská a významné geologické lokality**

Navrhovaná činnosť nebude mať negatívny vplyv na archeologické náleziská. V hodnotenom území nie sú známe žiadne paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

### **Vplyvy presahujúce štátne hranice**

Dotknuté územie leží v okrese Košice - okolie, ktorý je hraničným okresom. Vzhľadom na charakter a rozsah činnosti, množstvo emisií do jednotlivých zložiek životného prostredia a predpokladané smery ich šírenia, sa nepredpokladá jej vplyv presahujúci štátne hranice Slovenskej republiky.

## **V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO SÚVISLÚ EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ**

Za účelom posúdenia vplyvu navrhovanej činnosti na predmetné chránené vtáčie územie bolo odbornou spôsobilou osobou spracované Primerané hodnotenie vplyvov na územia sústavy Natura 2000. Predmetom ochrany v SKCHVU009 Košická kotlina sú druhy sokol rároh (*Falco cherrug*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), d'ateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*) a orol kráľovský (*Aquila heliaca*). Na tieto druhy môže nepriaznivo pôsobiť najmä záber (zmena) biotopov, ktoré sa nachádzajú v záujmovom území, a ktoré môžu slúžiť ako potravné biotopy (resp. loviská) najmä pre orla kráľovského, sokola rároha a bociana bieleho. V prípade prepelice poľnej môže dôjsť aj k zníženiu plochy biotopov potenciálne využiteľných ako jej hniezdny biotop. Okrem záberu plochy využiteľných biotopov môže na tieto druhy negatívne pôsobiť hlučnosť z ťažobnej činnosti a prejazdu mechanizmov. Hluková záťaž dotknutého územia bude pri realizácii navrhovanej činnosti vo variante V1 významnejšia, a to vzhľadom na časový faktor, teda dobu pôsobenia hluku. Najvýznamnejší vplyv z pohľadu hluku by mohol mať zvýšený počet prejazdov nákladných vozidiel. Takéto navýšenie hlukovej záťaže môže negatívne vplývať najmä na dravce.

Na základe vykonaného Primeraného hodnotenia bol identifikovaný mierne negatívny vplyv na druhy vtákov európskeho významu sokol rároh (*Falco cherrug*), orol kráľovský (*Aquila heliaca*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*) a bocian biely (*Ciconia ciconia*) z predmetu ochrany dotknutého CHVÚ SKCHVU009 Košická kotlina. U žiadneho predmetu ochrany nebol vyhodnotený významný negatívny vplyv. Neboli identifikované negatívne vplyvy, ktoré by boli rizikom pre dosiahnutie určených cieľov ochrany pre druhy z predmetu ochrany SKCHVU009 Košická kotlina.

Výsledky Primeraného hodnotenia nepreukázali pravdepodobnosť významného negatívneho vplyvu navrhovanej činnosti na integritu dotknutého územia európskeho významu SKCHVU009 Košická kotlina z hľadiska cieľov jeho ochrany. Navrhovaná činnosť nebude mať významný negatívny vplyv na integritu európskej sústavy chránených území Natura 2000.

V Primeranom hodnotení boli zohľadnené aj dostupné informácie o vplyvoch súvisiacich plánov (územných plánov) a projektov (Ťažba štrkopieskov v DP Seňa Milhošť, LNN Milhošť, LNN Kechnec – Milhošť, Strategický park Valaliky) v rámci vyhodnotenia možných kumulatívnych vplyvov.

Pri využití stupnice a kritérií odporúčaných metodikou boli vplyvy pre všetky posudzované varianty vyhodnotené ako mierne negatívne. Z pohľadu celkového hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie sú negatívne vplyvy nulového variantu najmenšie, nasledoval by variant V2, pri ktorom ubudne od súčasného stavu 139 ha potenciálnych potravných a hniezdných biotopov (mimo CHVÚ) a najvýznamnejší negatívny vplyv by bol pri variante V1, pri ktorom by ubudlo ešte o 135 ha potravných a hniezdných biotopov viac ako vo variante V2 a to priamo v CHVÚ.

## VI. ROZHODNUTIE VO VECI

### 1. Záverečné stanovisko

MŽP SR na základe komplexného posúdenia navrhovanej činnosti podľa zákona, pri ktorom bol zohľadnený stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia, chránené územia a zdravie obyvateľstva z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, po vyhodnotení predložených stanovísk a pripomienok, výsledku verejného prerokovania navrhovanej činnosti a záverov odborného posudku a za súčasného stavu poznania

#### s ú h l a s í

s realizáciou navrhovanej činnosti za predpokladu dodržania príslušných platných právnych predpisov a splnenia podmienok a realizácie opatrení uvedených v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska.

Platnosť záverečného stanoviska je sedem rokov odo dňa nadobudnutia jeho právoplatnosti. Záverečné stanovisko nestráca platnosť, ak sa počas jeho platnosti začne konanie o umiestnení alebo povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

### 2. Odsúhlasený variant

Na základe záverov komplexného posúdenia navrhovanej činnosti podľa zákona príslušný orgán **súhlasí s realizáciou navrhovanej činnosti podľa realizačného variantu V2 uvedeného v správe o hodnotení činnosti** a popísaného v bode II.6. tohto záverečného stanoviska, tzn. s navýšením súčasnej ťažby s odhadovanými ťažiteľnými zásobami v objeme 28,9 mil. ton v rámci dobývacieho priestoru Čaña a ložiska nevyhradeného nerastu s vylúčením zásahu do plochy CHVÚ Košická kotlina, a to v časovom horizonte vyťaženia ložiska 36 rokov.

### 3. Opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti

Na základe charakteru navrhovanej činnosti, celkových výsledkov procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie, na základe správy o hodnotení činnosti a odborného posudku, s prihliadnutím na stanoviská zainteresovaných subjektov, sa na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie určujú nasledovné opatrenia a podmienky:

1. Zosúladiť navrhovanú činnosť s aktuálne platnou územnou dokumentáciou obce.



2. V ďalšom povoľovacom konaní v rámci aktualizácie územno-plánovacej dokumentácie vyčleniť plochu určenú pre ťažbu štrkopieskov až do doby, kedy bude po rekultivácii ťažba ukončená a predmetná plocha definovaná podľa účelu (PPF, vodná plocha a pod.).
3. V ďalšej etape prípravných prác vypracovať príslušnú projektovú dokumentáciu (PVL, prípadne POPD) v zmysle platnej legislatívy so zapracovaním navrhovaných opatrení. V povoľovacom procese doložiť majetkoprávne vysporiadanie pozemkov.
4. Zabezpečiť pravidelnú modernizáciu a kontrolu strojného, technologického vybavenia a vozidlového parku za účelom účinnej redukcie nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie dotknutého obyvateľstva a zabezpečenie hygieny pracovného prostredia.
5. V zmysle výsledkov akustickej štúdie dodržať minimálnu vzdialenosť hranice ťažby vrátane manipulačného pásu od jestvujúcich obytných budov 235 m.
6. Uskladnený prašný materiál v priebehu roka podľa klimatických podmienok zavlažovať a kropiť vodou.
7. Zabezpečiť prepravované materiály na autách tak, aby nedochádzalo k znečisťovaniu ovzdušia (prašnosť) na dopravných trasách (kropenie dopravnej trasy a plachtovanie jemných frakcií). Dopravu materiálu v priestore ložiska vykonávať po vytvorených poľných cestách. Dopravné cesty a manipulačné plochy je potrebné pravidelne čistiť a udržiavať dostatočnú vlhkosť povrchov na zabránenie rozprašovaniu alebo obmedzenie rozprašovania.
8. Dôrazne sledovať a zabezpečiť čistenie vozidiel vychádzajúcich z predmetného územia na obmedzenie znečistenia cestných komunikácií.
9. Ťažbu a spracovanie suroviny vykonávať len v pracovných dňoch počas pracovnej doby mimo nočného klľudu.
10. Racionálne využiť zásoby štrkopieskov na overenom ložisku v rámci určenej hranice ložiska nevyhradeného nerastu v zmysle navrhovaných opatrení, rešpektovať hranice nového ťažobného priestoru v zmysle navrhovaných opatrení.
11. V záujme ochrany okolitej pôdy pred jej ďalšou stratou v dôsledku podomieľania brehov ťažobného jazera vodnou abráziou je potrebné brehy zabezpečiť správnou voľbou ich sklonu a ochrániť primeranými protieróznymi (vegetačnými) opatreniami.
12. V priestoroch ťažby nevykonávať opravy stavebných a prepravných mechanizmov, pri ktorých by mohlo dôjsť k úniku znečisťujúcich látok príp. nevymieňať oleje a iné náplne.
13. Zamedziť možné znečistenie povrchových a podzemných vôd použitím strojov a zariadení vhodných pre danú činnosť a zabezpečiť ich pravidelnú údržbu a kontrolu.
14. Spôsob rekultivačných prác vykonať takým spôsobom, aby bolo umožnené bezbariérové prúdenie podzemných vôd v dotknutom území.
15. Na zasypávanie (rekultiváciu) z externých zdrojov viesť evidenciu o prijatých odpadoch pre účely rekultivácie v zmysle platnej legislatívy.
16. Počas zavážania ťažobného jazera v rámci rekultivačných prác vykonávať extenzívnu kontrolu privázaných materiálov v zmysle schváleného kontrolného a skúšobného plánu. Materiál určený na rekultiváciu musí byť vo vzťahu na kvalitu vodného útvaru nezávadný a musí zohľadňovať požiadavky z hľadiska ochrany podzemnej vody a zabránenia vstupu znečisťujúcich látok do podzemných vôd t. j. jeho aplikáciou (rekultiváciou) nesmie dôjsť k ohrozeniu/zhoršeniu kvalitatívneho stavu dotknutých útvarov podzemných vôd.

17. Dbat' o priechodnosť zaústenia jazera do umelého kanála, ktorým sa odvádzajú vody z ťažobného priestoru pri zvýšení hladiny vodnej plochy gravitačným spôsobom do toku Hornád (umelý kanál je súčasťou protipovodňových opatrení).
18. Pokračovať v monitoringu kvality povrchovej vody v jazere a podzemných vôd v okolí ložiska.
19. Vypracovať pedologický prieskum ložiska a pred zahájením ťažobných prác dotknuté plochy v predstihu odhumusovať podľa jeho výsledkov.
20. S ornitou nakladať v zmysle projektu rekultivácie, pri jej deponovaní ornitú ošetrovať pred nežiadúcim zaburinením.
21. Pri manipulácii s ornitou, technologickou skrývkou a surovinou a pri rekultivácii používať len plochy v rámci stanovených hraníc ťažobného priestoru, prípadne pozemky v zmysle príslušných rozhodnutí orgánov štátnej správy.
22. V zmysle výsledkov z botanického a zoologického prieskumu hranicu ťažby vrátane manipulačného pásu situovať mimo lokality č. L27 s výskytom prioritného biotopu európskeho významu Ls1.1 Vŕbovo-topoľové nížinné lužné lesy.
23. Zachovať väčšie existujúce porasty stromov, resp. stromov a krovín v rekultivovanom riešenom území (vrátane rešpektovania sprievodnej vegetácie toku Hornádu).
24. Pri ťažbe na vybraných lokalitách, kde je to z bezpečnostného hľadiska možné, ponechávať úseky kolmých brehov na hniezdenie včelárika zlatého a brehule hnedej, časti, ktoré boli týmito druhmi obsadené ponechať bez zásahu do ukončenia hniezdenia (koniec júla, začiatok augusta).
25. Vytvoriť vodné plochy nepravidelného organického tvaru s ostrovmi, polostrovmi a členitými brehmi za účelom predĺženia litorálnej zóny brehov vhodnej na osídlenie vegetáciou a viacerými druhmi živočíchov ako potravné bázy pre dotknuté druhy vtákov.
26. Ponechávať v najväčšej možnej miere brehové zárasty trste alebo pálky pre hniezdne a úkrytové možnosti vodného vtáctva.
27. Zасыpávanie (finálnu rekultiváciu) ložiska vykonať podľa schváleného projektu rekultivácie vrátane projektu vegetačných úprav po konzultácii so Štátnou ochranou prírody SR.
28. Spôsob rekultivačných prác bude vykonaný takým spôsobom, aby bolo umožnené pri rekultivácii územia, prípadne už aj v priebehu ťažby vytvárať umelé ostrovčeky a dnové vyvýšeniny, aby sa vytvorili podmienky pre koreňový systém makrofytov. Na umelých ostrovčekoch vysadiť dvojetážovú vegetáciu z pôvodných druhov na vytvorenie pufrovacej zóny, v ktorej by živočíšne druhy našli priestor na oddych, úkryt a vyvážanie mláďat.
29. Zachovať a revitalizovať existujúce drevinové formácie a lúčne spoločenstvá vyskytujúce sa v rámci súčasného dobývacieho priestoru, kde prebehla v minulosti rekultivácia, v ich bezprostrednej blízkosti neviest' prepravné trasy, neumiestňovať skládky materiálov.
30. Zabezpečiť spoluprácu ťažobnej prevádzky s odborníkmi posudzujúcimi aktuálny vývoj bioty územia (monitoring rastlinných a živočíšnych spoločenstiev).
31. Zabezpečiť odstraňovanie invázných druhov rastlín z existujúceho dobývacieho priestoru a ložiska štrkopieskov.

32. Skrývkové práce na poľnohospodárskych a ďalších plochách realizovať tak, aby nedošlo k zásahu do potenciálnych hniezdných biotopov druhov vtákov viazaných na tento typ biotopu (napr. prepelica poľná), teda v mimohniezdnom období.
33. V rámci spätnej rekultivácie na poľnohospodársku pôdu členiť bloky polí medzami a krovitými porastmi za účelom zvýšenia biodiverzity (plazy, vtáky, drobné cicavce) na loviskách dotknutých druhov vtákov a zlepšenia hniezdných a potravných možností prepelice poľnej.
34. V miestach, kde je to technicky možné, na väčšej časti brehov vodných plôch vytvoriť plytké litorálne úseky s postupne sa zvažujúcim brehom a dnom mierneho sklonu s hĺbkou vody do 1 m za účelom vytvorenia plytkej mokrade s litorálnou vegetáciou ako biotopu obojživelníkov, plazov, vodného vtáctva a iných živočíchov (zvýšenie diverzity potravnnej ponuky bociana bieleho).
35. Zachovať väčšie existujúce porasty stromov, resp. stromov a kroviny v území, ktoré bolo doteraz rekultivované (vrátane rešpektovania sprievodnej vegetácie Hornádu).
36. V rámci biologickej rekultivácie doplniť výsadbu drevín so zameraním na prirodzené, povodne druhy, najmä druhy vrbovo-topoľových nížinných a jaseňovo-brestovo-dubových nížinných lužných lesov, dubových a dubovo-cerových lesov, nížinných hydrofilných dubovo-hrabových lesov, cieľom je podpora potenciálu pre hniezdenie dravých vtákov v území, spevavcov a iných vtákov na rozšírenie trofickej ponuky druhov z predmetu ochrany.
37. Vhodným manažmentom a rekultiváciou dotknutého priestoru posilniť funkciu prvkov ÚSES v danej krajine.
38. Viest' evidenciu o druhoch a množstve odpadov, ktoré vznikajú počas ťažby a spracovaní suroviny, odpady likvidovať v zmysle platnej legislatívy.
39. Na rekultiváciu ložiska materiálom pochádzajúcim z externých zdrojov používať iba inertné odpady povolené príslušným orgánom štátnej správy v zmysle platnej legislatívy.
40. Hranicu ťažby viesť v dostatočnej odstupovej vzdialenosti od futbalového ihriska Geča a to v úzkej súčinnosti s obcou Geča a v súlade s platným územným plánom a požiadavkami dotknutej obce.

#### 4. Požadovaný rozsah poprojektovej analýzy

Podľa ustanovení § 39 ods. 1 zákona je ten, kto realizuje navrhovanú činnosť povinný zabezpečiť aj súlad realizovania činnosti s týmto zákonom, s rozhodnutiami vydanými podľa tohto zákona a ich podmienkami, a to počas celej prípravy, realizácie a ukončenia činnosti.

Podľa ustanovení § 39 ods. 2 zákona je ten, kto realizuje navrhovanú činnosť posudzovanú podľa tohto zákona, povinný zabezpečiť vykonávanie poprojektovej analýzy, ktorá pozostáva najmä zo:

- systematického sledovania a merania vplyvov navrhovanej činnosti;
- kontroly plnenia a vyhodnocovania účinnosti požiadaviek uvedených v záverečnom stanovisku a v povolení činnosti;
- zabezpečenia odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení činnosti so skutočným stavom.

V rámci monitoringu je potrebné pokračovať v existujúcom sledovaní režimu a kvality povrchovej a podzemnej vody.

Vzhľadom na charakter dotknutého územia v rámci monitoringu je ďalej potrebné zabezpečiť:

- terénny prieskum druhov vtákov, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ Košická kotlina (prepelica poľná, bocian biely, sokol rároh, orol kráľovský), v bezprostrednom okolí dobývacieho priestoru a ložiska štrkopieskov Čaña, cieľom ktorého bude zabezpečiť sledovanie hniezdenia uvedených druhov na území dotknutou plánovanou ťažbou, pričom prieskum je potrebné vykonať vo forme obhliadky územia v dostatočnom predstihu pred začatím realizácie zemných prác, najmä v období hniezdenia a v letnom období – august;
- terénny prieskum výskytu invázných druhov rastlín v dobývacom priestore a v areáli ložiska štrkopieskov Čaña v aktívnej časti počas jeho prevádzky, cieľom ktorého bude zabrániť ich invázii, pričom pri pozitívnom zistení výskytu bude zabezpečená likvidácia spoločentiev invázných druhov rastlín a zároveň monitorovanie výskytu invázných druhov rastlín. Terénny prieskum sa navrhuje realizovať priebežne počas prevádzky v aktívnej časti ložiska štrkopieskov vo vegetačnom období od apríla do októbra príslušného roka;
- operatívny monitoring hluku na Cintorínskej ul. pri riešení sťažností dotknutého obyvateľstva.

Kontrola dodržiavania stanovených podmienok bude vykonávaná príslušnými orgánmi štátnej správy a samosprávy.

V prípade havarijných situácií, prevádzkovateľ navrhovanej činnosti vypracuje správu o príčine vzniku a o postupe a spôsobe ich odstránenia. Na základe vyhodnotenia príčin vzniku havarijných situácií, preverí dodržiavanie pracovnej disciplíny v prevádzke a plnenie súvisiacich preventívnych opatrení.

Rozsah a lehotu sledovania a vyhodnocovania vplyvov určí povoľujúci orgán, v súlade s týmto záverečným stanoviskom vydaným podľa § 37 zákona.

Predložená správa o hodnotení činnosti nenavrhuje konkrétne postupy poprojektovej analýzy.

Na základe operatívneho vyhodnocovania výsledkov monitorovania je podľa § 39 ods. 4 zákona ten, kto realizuje navrhovanú činnosť povinný v prípade, ak sa zistí, že skutočné vplyvy navrhovanej činnosti posudzovanej podľa zákona sú nepriaznivejšie, než uvádza správa o hodnotení činnosti, zabezpečiť opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu s vplyvom uvedeným v správe o hodnotení činnosti, v súlade s požiadavkami uvedenými v záverečnom stanovisku a v povolení navrhovanej činnosti.

## **5. Rozhodnutie o akceptovaní alebo neakceptovaní predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení doručených podľa § 35 vrátane odôvodnených písomných pripomienok, ktoré boli doručené verejnosťou**

K správe o hodnotení činnosti bolo doručených celkovo 7 písomných stanovísk od zainteresovaných subjektov, z toho 6 doručených stanovísk bolo súhlasných a 1 stanovisko

dotknutej verejnosti bolo nesúhlasné. Opodstatnené pripomienky boli zapracované aj do kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska.

Stanoviská doručené k správe o hodnotení činnosti boli vyhodnotené v kapitole VII.2. tohto záverečného stanoviska.

Stanoviská a pripomienky doručené k zámeru a k návrhu rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti boli podkladom pre určenie rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti a boli v zmysle § 31 ods. 1 písm. g) zákona a špecifických požiadaviek 2.2.1. – 2.2.15. rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti č. 6036/2021-1.7/dh, 26128/2021, 26130/2021-int. zo dňa 13. 05. 2021, vyhodnotené v správe o hodnotení činnosti.

## **VII. ODŮVODNENIE ZÁVEREČNÉHO STANOVISKA**

### **1. Odôvodnenie rozhodnutia vo veci**

Záverečné stanovisko pre navrhovanú činnosť je vypracované podľa § 37 ods. 4 a 5 zákona na základe správy o hodnotení činnosti, stanovísk doručených k správe o hodnotení činnosti a ďalších stanovísk doručených v priebehu konania, záznamu z verejného prerokovania, odborného posudku vypracovaného podľa § 36 zákona, ako aj na základe skutočností všeobecne známych alebo známych správnomu orgánu z jeho úradnej činnosti.

Pri hodnotení podkladov a vypracúvaní záverečného stanoviska MŽP SR postupovalo podľa ustanovení zákona. MŽP SR dôsledne analyzovalo každú pripomienku a stanoviská od zainteresovaných subjektov. Celkovo bolo na príslušný orgán doručených 7 písomných stanovísk k správe o hodnotení činnosti, z toho 6 stanovísk od zainteresovaných orgánov štátnej správy a samosprávy a 1 stanovisko dotknutej verejnosti. Vyhodnotenie stanovísk doručených k správe o hodnotení činnosti je uvedené v kapitole VI.5. a v kapitole VII.2. tohto záverečného stanoviska. Opodstatnené podmienky vyplývajúce z doručených stanovísk boli zapracované aj do kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska.

Správa o hodnotení činnosti, doručené písomné stanoviská, verejné prerokovanie ani odborný posudok neidentifikovali vplyvy, ktoré by realizáciou navrhovanej činnosti znamenali významné riziko poškodenia alebo ohrozenia životného prostredia, či zdravia obyvateľstva, prípadne by znemožňovali realizáciu navrhovanej činnosti. Navrhované technické a technologické riešenie spĺňa štandardné požiadavky na prevádzky zariadení obdobného charakteru podľa platných všeobecne záväzných právnych predpisov.

Účelom navrhovanej činnosti je navýšenie povolenej ťažby štrkopieskov v existujúcom dobývacom priestore Čaña zo súčasných 500 000 t/rok na 800 000 t/rok, pričom sa navrhuje aj rozšírenie ťažby do územia, ktoré je súčasťou ložiska nevyhradeného nerastu, t.j. mimo v súčasnosti určený dobývací priestor. Spracovanie vyťaženej suroviny sa bude realizovať v existujúcej výrobni Geča umiestnenej priamo pri dobývacom priestore ložiska, resp. mobilnými zariadeniami v rámci ložiska.

Na primárny účel navýšenia povolenej ťažby ložiska je nadväzujúcim účelom navrhovanej činnosti v zmysle vyššie uvedeného aj potrebný nárast množstva dovezenej neznečistenej zeminy z iných zdrojov zo súčasných cca 123 000 t/rok na cca 200 000 t/rok.

Z vyhodnotenia správy o hodnotení činnosti, doručených stanovísk, verejného prerokovania a odborného posudku nevyplýval žiaden zásadný problémový okruh, ktorý by limitoval odporúčanie navrhovanej činnosti.

Navrhovaná činnosť z hľadiska umiestnenia neprináša také významné negatívne vplyvy na životné prostredie, ktoré by limitovali jej odsúhlasenie. Identifikované negatívne vplyvy majú lokálny charakter a sú zmierniteľné a eliminovateľné vhodne navrhnutými environmentálnymi opatreniami.

MŽP SR po zvážení všetkých súvislostí vyplývajúcich z procesu posudzovania odporúča za podmienky dodržania opatrení na elimináciu a minimalizáciu negatívnych vplyvov na životné prostredie pre ďalší postup riešenia navrhovanej činnosti posudzovaný variant V2.

MŽP SR zvážilo všetky možné riziká navrhovanej činnosti z hľadiska vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľov a dospelo k záveru, že pri dodržaní ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, technologických postupov a opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti, je navrhovaná činnosť environmentálne prijateľná a nebude mať významný negatívny vplyv na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravie obyvateľov. V priebehu procesu posudzovania sa nezistili žiadne skutočnosti, ktoré by po realizácii opatrení uvedených v správe o hodnotení činnosti a v tomto záverečnom stanovisku závažným spôsobom ohrozovali niektorú zo zložiek životného prostredia alebo zdravie obyvateľov.

Na základe uvedeného MŽP SR súhlasí s realizáciou navrhovanej činnosti s podmienkou realizácie podmienok uvedených v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska.

V rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona boli zhodnotené tie vplyvy na životné prostredie, ktoré bolo možné v tomto štádiu poznania predpokladať.

## **2. Odôvodnenie akceptovania alebo neakceptovania predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení doručených podľa § 35 zákona vrátane odôvodnených písomných pripomienok, ktoré boli doručené dotknutou verejnosťou**

Celkovo bolo k správe o hodnotení činnosti na MŽP SR doručených 7 písomných stanovísk.

*Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia geológie a prírodných zdrojov, odbor štátnej geologickej správy – dotknutý orgán (list č. 53095/2022 zo dňa 17. 10. 2022)*

Z vecnej pôsobnosti odboru štátnej geologickej správy nemá k predloženej správe o hodnotení činnosti žiadne pripomienky.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie súhlasné stanovisko dotknutého orgánu na vedomie.

*Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia obehového hospodárstva, odbor odpadového hospodárstva – dotknutý orgán (list č. 54445/2022 zo dňa 27. 09. 2022)*

Z vecnej pôsobnosti odboru odpadového hospodárstva má k správe o hodnotení činnosti zásadnú pripomienku - nesúhlasí aby na rekultiváciu v dobývacom priestore Čaňa bol použitý odpad kat. č. 01 01 02 - odpad z ťažby nerudných nerastov, nakoľko uvedený odpad nie je v súlade s § 20 ods. 3 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 371/2015

Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov.

Vyjadrenie MŽP SR: Požiadavka je opodstatnená a v upravenej forme bola premietnutá do kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska.

**Obec Geča – dotknutá obec (list č. 240/1493/2022/ocu zo dňa 28. 09. 2022)**

Obec Geča, ako dotknutá obec, má k vyššie uvedenej správe o hodnotení činnosti námietky. Poslanci obecného zastupiteľstva Uznesením č. 225/2022 zo dňa 21. 09. 2022 zamietli návrh navrhovateľa zapracovať do Zmien a doplnkov č. 3 Územného plánu obce rozšírenie dobývacieho priestoru v katastrálnom území obce Geča. Na základe vyššie uvedeného nesúhlasia s predloženou dokumentáciou tak, ako bola obci zaslaná.

Vyjadrenie MŽP SR: Požiadavky sú opodstatnené. MŽP SR ich v upravenej forme zapracovalo do kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska.

**Okresný úrad Košice – okolie, odbor starostlivosti o životné prostredie – dotknutý orgán (list č. OU-KS-OSZP-2022/015413-003 zo dňa 27. 09. 2022)**

Dotknutý orgán zaujal nasledovné stanoviská za jednotlivé úseky odboru starostlivosti o životné prostredie:

- Z hľadiska odpadového hospodárstva listom č. OU-KS-OSZP-2022/015518 zo dňa 21. 09. 2022 k správe o hodnotení činnosti nemá pripomienky.
- Z hľadiska štátnej vodnej správy uvádza, že nemá k správe o hodnotení činnosti pripomienky. Ďalej uvádza, že ako príslušný orgán štátnej vodnej správy rozhodnutím č. OU-KS-OSZP-2020 /01418 zo dňa 24. 11. 2020 povolil navrhovateľovi odkrytie hladiny podzemných vôd v dôsledku ťažby podľa „Plánu otvárky, prípravy a dobývania v dobývacom priestore Čaňa.“ Upozorňuje však, že ak bude navrhovaná činnosť prebiehať mimo územia dobývacieho priestoru vymedzeného súradnicami uvedenými v rozhodnutí č. OU-KS-OSZP-2020/01418, bude potrebné požiadať v zmysle § 23 ods. 1, písm. d) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov orgán štátnej vodnej správy o povolenie.
- Z hľadiska ochrany ovzdušia uvádza, že realizáciou navrhovanej činnosti sa neočakáva zásadná zmena v oblasti vplyvov na ovzdušie oproti súčasnému stavu, nakoľko ide o pokračovanie, resp. navýšenie už jestvujúcej činnosti v dotknutom území v nezmenenej kvalite technológie. Aj po spresnení spôsobu ťažby bude mokrý spôsob ťažby naďalej predstavovať preferovanú a najoptimálnejšiu ťažobnú metódu štrkopieskov, čo je výhodné z hľadiska eliminácie tuhých znečisťujúcich látok do ovzdušia. Navrhovaná činnosť predstavuje aj naďalej malý zdroj znečisťovania ovzdušia.

Ďalej uvádza, že pre navrhovanú činnosť bude aj po jej realizácii naďalej aktuálne dodržiavať všeobecné požiadavky pre zdroje znečisťovania ovzdušia uvedené v prílohe č. 3 k vyhláske Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 410/2012 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v znení neskorších predpisov, Všeobecné technické požiadavky a všeobecné podmienky prevádzkovania stacionárnych zdrojov emitujúcich tuhé znečisťujúce látky, a to najmä: 1, počas prepravy prašných materiálov musí byť prepravovaný materiál zakrytý, ak nie je prašnosť obmedzená dostatočnou vlhkosťou prepravovaného materiálu; 2, Dopravné cesty a manipulačné plochy

je potrebné pravidelne čistiť a udržiavať dostatočnú vlhkosť povrchov na zabránenie rozprašovaniu alebo obmedzenie rozprašovania.

K predloženej správe o hodnotení činnosti z hľadiska ochrany ovzdušia nemá pripomienky.

- Z hľadiska ochrany prírody a krajiny uvádza, že navrhovaná činnosť sa nachádza v území s prvým stupňom ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Orgán štátnej správy ochrany prírody a krajiny potvrdzuje, že uvedená správa o hodnotení činnosti sa nedotýka záujmov ochrany prírody a nebude mať významné nepriaznivé vplyvy na lokality súvislej európskej sústavy chránených území, nakoľko zásah do plochy CHVÚ Košická kotlina je minimalizovaný a pri dodržaní navrhnutých opatrení počas prevádzky navrhovanej činnosti sa tieto vplyvy na prvky ochrany prírody a krajiny nepredpokladajú. Ďalej uvádza, že v súvislosti s posúdením vplyvu navrhovanej činnosti na chránené územia európskej siete chránených území bolo spracované Primerané posúdenie vplyvov na územia sústavy Natura 2000, ktoré bolo vypracované podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike (Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, 2014) a jej doplnenia (2016).

Vyjadrenie MŽP SR: Stanovisko dotknutého orgánu je súhlasné s pripomienkami a požiadavkami. Požiadavky „*Počas prepravy prašných materiálov musí byť prepravovaný materiál zakrytý, ak nie je prašnosť obmedzená dostatočnou vlhkosťou prepravovaného materiálu*“ a „*Dopravné cesty a manipulačné plochy je potrebné pravidelne čistiť a udržiavať dostatočnú vlhkosť povrchov na zabránenie rozprašovaniu alebo obmedzenie rozprašovania*“ sú zapracované do kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska.

**Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia vôd – dotknutý orgán (list č. 60617/2022 zo dňa 19. 10. 2022)**

Z hľadiska vecnej pôsobnosti dotknutý orgán uvádza, že pre navrhovanú činnosť bol vypracovaný odborný hydrogeologický posudok „Čaňa-dobývací priestor štrkopieskov“ (08/2020, GEOTON, s.r.o.), ktorý zhodnotil hydrogeologické, hydrologické a klimatické pomery v riešenom území v nadväznosti na miestne hydrogeologické pomery, a v ktorom sa okrem iného konštatuje, cit.: „...*predmetná činnosť neovplyvní miestne pomery*“. Dotknutý orgán upozorňuje, že zmena využívania krajiny z doterajšej poľnohospodárskej pôdy na územie s odkrytou hladinou podzemnej vody zmení miestnu mikroklímu, pričom je rozdiel medzi skrytou a odkrytou hladinou podzemnej vody, kde dôsledkom rozdielu týchto rôznych povrchov sa výrazne mení aktuálna evapotranspirácia a tým aj celá hydrologická bilancia. Navrhovanou rekultiváciou, t. j. zasypaním vyťaženého priestoru prebytočnou zeminou a zhodnotiteľným odpadom sa zmení režim podzemnej vody, môže vzniknúť bariéra, ktorú podzemná voda bude obchádzať. Vyhodnotenie tohto vplyvu bolo v hydrogeologickom posudku očakávané. Odkrytá hladina podzemnej vody je výrazne zraniteľnejšia ako skrytá s ochrannou vrstvou pôdy a horninového prostredia, pričom v posudku o tom nie je pojednané. S ohľadom na uvedené dotknutý orgán nesúhlasí s uvedeným tvrdením na str. 21 v správe o hodnotení činnosti, kde sa uvádza, cit.: „*Súčasnou rekultiváciou už vyťažených častí jazera dochádza k hydrogeologickej stabilite dotknutého územia.*“

Dotknutý orgán ďalej uvádza, cit.: „*V texte správy o hodnotení navrhovanej činnosti je uvedené hodnotenie rizika dosiahnutia dobrého stavu útvarov podzemnej vody do roku 2015*



(s.131). Informácia je čerpaná z I. verzie Vodného plánu SR z roku 2009. Odvtedy boli vypracované 2 aktuálnejšie analýzy rizika v roku 2015 a 2021. Taktiež na s. 111 správy je uvedené: „Úroveň znečistenia podzemných vôd (Cd) je vysoká (3,1-5,0) až veľmi vysoká (> 5,0). V hodnotenom území sú podzemné vody stredne agresívne (pH, CO<sub>2</sub>) s vysokým rizikom ohrozenia zásob podzemných vôd znečisťujúcimi látkami.“ Odkrytím hladiny sa riziko ohrozenia zásob podzemnej vody výrazne zvýši. Napriek tomu, že v záujmovom území prebieha doplnkový hydrogeologický prieskum, informácie z neho nie sú uvádzané. Namiesto toho sú v podkapitole C.II.15.3 Znečistenie podzemných vôd hodnotené iba odberné miesta v okolí. Odkrytím hladiny podzemnej vody podzemná voda oživa, dostanú sa do nej organizmy (napr. baktérie, sinice), významne sa zmení jej teplota, následkom toho začnú prebiehať iné chemické reakcie. Hodnotenie tohto vplyvu nie je uvedené. V zmysle uvedených skutočností zásadne nesúhlasíme s hodnotením vplyvu na vodné pomery ako prakticky nevýznamné alebo irelevantné (tab. 43 na s. 137).“

Dotknutý orgán ďalej upozorňuje na nepresnosti v texte správy o hodnotení činnosti - nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 354/2006 Z. z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu už nie je platné; nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 496/2010 Z. z. len menilo a dopĺňalo nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 354/2006 Z. z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu, nie je potrebné ho v tomto kontexte spomínať; záujmové územie nie je citlivou oblasťou podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 147/2017 Z. z. ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti, je ňou len vodný útvar povrchovej vody, teda rieka Hornád.

Ďalej vo svojom záväznom stanovisku požaduje striktné dodržanie navrhnutých organizačných a prevádzkových opatrení súvisiacich s rekultiváciou, aby sa predišlo uloženiu neinvertného odpadu (t. j. kontaminácii prostredia). Dôrazne dáva do pozornosti, že materiál určený na rekultiváciu musí byť vo vzťahu na kvalitu vodného útvaru nezávadný a musí zohľadňovať požiadavky z hľadiska ochrany podzemnej vody a zabránenia vstupu znečisťujúcich látok do podzemných vôd t. j. jeho aplikáciou (rekultiváciou) nesmie dôjsť k ohrozeniu/zhoršeniu kvalitatívneho stavu dotknutých útvarov podzemných vôd.

Na záver dotknutý orgán zdôrazňuje potrebu plnenia a kontroly navrhovaných opatrení na minimalizáciu, resp. elimináciu negatívnych účinkov navrhovanej činnosti z hľadiska ochrany vôd.

Vyjadrenie MŽP SR: Požiadavky sú opodstatnené. Stanovisko dotknutého orgánu je súhlasné s pripomienkami a požiadavkami. Požiadavka „materiál určený na rekultiváciu musí byť vo vzťahu na kvalitu vodného útvaru nezávadný a musí zohľadňovať požiadavky z hľadiska ochrany podzemnej vody a zabránenia vstupu znečisťujúcich látok do podzemných vôd t. j. jeho aplikáciou (rekultiváciou) nesmie dôjsť k ohrozeniu/zhoršeniu kvalitatívneho stavu dotknutých útvarov podzemných vôd“ je zapracovaná v rámci kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska.

**Mgr. Lenka Bruniková, Nová 58, 044 10, Geča – dotknutá verejnosť (list zo dňa 24. 10. 2022)**

Dotknutá verejnosť vo svojom stanovisku uvádza, že po preštudovaní správy o hodnotení činnosti ju ako obyvateľku obce a spolumajiteľku nehnuteľnosti v danej lokalite znepokojuje blízkosť hranice dobývacieho územia k obytnej zóne. Už v súčasnosti eviduje vo svojom okolí zvýšenú hlučnosť spôsobenú doterajšou ťažbou, resp. prípravami na rozšírenie ťažby. Aj na základe akustického posudku, uvedeného v správe o hodnotení činnosti, je už teraz zaznamenané

prekročenie hornej maximálnej hranice o skoro 10 dB na fasádach obytných budov. Rozšírenie ťažby by znamenalo neprimerané zvýšenie hlučnosti pre pokojný život obyvateľov. V hydrologickom posúdení sa síce nedeclaruje zníženie hladiny podzemných vôd, avšak z reálnych skúsenosti obyvateľov danej lokality, ktorí v dôsledku nízkej vodnej hladiny v studniach museli pristúpiť k prehlbovaniu studní na vlastné náklady, je súvis s prebiehajúcou ťažobnou činnosťou evidentný.

Ďalej vo svojom stanovisku uvádza, že prevoz materiálu nákladnými autami je realizovaný po miestnej komunikácii, ktorá vedie aj do záhradkárskej oblasti, aj v intraviláne obce Geča a nie je usposobená na takúto záťaž, nehovoriac o nadmernej prašnosti, ku ktorej každodenne dochádza. Podľa predpokladov by sa mala zvýšiť intenzita dopravy o 16 nákladných áut denne, čo pri zvyšujúcom sa počte obyvateľov a s tým narastajúcim počtom osobných automobilov, je záťaž nielen pre ovzdušie, ale aj pre stav cestnej komunikácie, nehovoriac o bezpečnosti a plynulosti premávky. Keďže navrhovateľ plánuje ťažbu realizovať 36, respektíve 71 rokov, má dotknutá verejnosť obavy z ekologických dôsledkov ťažobnej činnosti a s tým spojeným dedičstvom zanechanej krajiny pre budúce generácie, nakoľko aj keď navrhovateľ deklaruje revitalizáciu, tá však bude prebiehať desiatky rokov po ukončení ťažby, čo sa nepriaznivo dotkne viacerých generácií obyvateľov dotknutých obcí. Dotknutá verejnosť si je vedomá práva majiteľa pozemkov nakladať so svojim majetkom, avšak podľa verejne dostupných informácií na katastri, uvedená firma ani nie je výhradným vlastníkom parcel v plánovanom dobývacom území.

Na záver dotknutá verejnosť uvádza, že do svojej nehnuteľnosti investovala nemalé finančné prostriedky s vidinou pokojného života, s výhľadom na okolité polia a nie na vodnú hladinu s ťažkými strojmi. Navyše, ústavným právom každého je mať okolo seba zdravé životné prostredie, bez strachu z prílišného hluku, prachu a bezpečnosti na cestách. Preto žiada o akceptovanie svojej námietky v správnom konaní.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR má za to, že realizáciou navrhovanej činnosti sa neočakáva zásadná zmena v oblasti vplyvov na ovzdušie oproti súčasnému stavu, nakoľko ide o pokračovanie, resp. navýšenie už jestvujúcej činnosti v dotknutom území v nezmenenej kvalite technológie. Mokrý spôsob ťažby bude naďalej predstavovať preferovanú a najoptimálnejšiu ťažobnú metódu štrkopieskov, čo je výhodné z hľadiska eliminácie tuhých znečisťujúcich látok do ovzdušia. Aj po realizácii navrhovanej činnosti bude naďalej aktuálne dodržiavať všeobecné požiadavky pre zdroje znečisťovania ovzdušia uvedené v prílohe č. 3 k vyhláske Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 410/2012 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v znení neskorších predpisov, Všeobecné technické požiadavky a všeobecné podmienky prevádzkovania stacionárnych zdrojov emitujúcich tuhé znečisťujúce látky, a to najmä: 1, Počas prepravy prašných materiálov musí byť prepravovaný materiál zakrytý, ak nie je prašnosť obmedzená dostatočnou vlhkosťou prepravovaného materiálu; 2, Dopravné cesty a manipulačné plochy je potrebné pravidelne čistiť a udržiavať dostatočnú vlhkosť povrchov na zabránenie rozprašovaniu alebo obmedzenie rozprašovania. Tieto požiadavky sú v upravenej forme zapracované do kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska. MŽP SR má rovnako za to, že identifikované negatívne vplyvy majú lokálny charakter a sú zmierniteľné a eliminovateľné vhodne navrhnutými environmentálnymi opatreniami. MŽP SR po zvážení všetkých súvislostí vyplývajúcich z procesu posudzovania odporúča pre ďalší postup riešenia navrhovanej činnosti posudzovaný variant V2, ktorý je z hľadiska dĺžky pôsobenia vplyvu navrhovanej činnosti na ovzdušie prijateľnejší ako variant V1.

**Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny – dotknutý orgán (list č. 1468/2022-6.3 zo dňa 03. 11. 2022)**

Dotknutý orgán vo svojom stanovisku uvádza, že k predloženej správe o hodnotení činnosti má nasledovné pripomienky, cit.:

- „Kapitola správy o hodnotení C.III.7 Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy je značne chaotická, nakoľko pravdepodobne vznikla kompiláciou častí zo správy z botanického a zoologického prieskumu a primeraného hodnotenia. Závažným nedostatkom je ignorovanie variantov pri vplyvoch na územia sústavy Natura 2000. V texte sa uvádza, že v dôsledku rekultivačných prác „Narušenie existujúcich biotopov je síce negatívny, ale dočasný vplyv“, pričom v Tab. 49 Komplexné posúdenie významnosti vplyvov na flóru, faunu a ich biotopy sa už uvádza ich pozitívny vplyv+1.
- S tvrdením „Výsledkom ťažobnej činnosti bude rozsiahla vodná plocha, ktorá potenciálne prispeje k zvýšeniu biodiverzity v tomto chránenom vtáčom území, čo možno považovať za pozitívnu skutočnosť“ sa nestotožňujeme z nasledovných dôvodov: Nakoľko už na existujúcu vodnú plochu sú naviazané druhy vodného vtáctva, samotným zväčšením vodnej plochy nepredpokladá ďalšie zvyšovanie biodiverzity v zmysle výskytu nových druhov, ale pravdepodobne dôjde iba k zvýšeniu početnosti tých druhov, ktoré sa tam už dnes vyskytujú. Aj keby došlo k zvýšeniu biodiverzity, tak ako spracovatelia správy o hodnotení činnosti predpokladajú, tak vo vzťahu k cieľom ochrany CHVÚ Košická kotlina je to irelevantné, nakoľko CHVÚ Košická kotlina bola vyhlásená za účelom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov konkrétnych druhov vtákov, t. j. sokola rároha, sovy dlhochvostej, datľa hnedkavého, bociana bieleho, prepelice poľnej a orla kráľovského, ktoré na dosiahnutie priaznivého stavu vodnú plochu nepotrebujú, ale ich loviská, resp. hniezdiská sú viazané práve na poľnohospodársku krajinu.
- Komplexné posúdenie významnosti vplyvov oboch variantov na biodiverzitu, chránené územia a ich ochranné pásma (Časť C.III.9 - Tab. 51) s uvedením „prakticky nevýznamný alebo irelevantný vplyv“ (0) považuje dotknutý orgán za účelové, zavádzajúce a nesprávne, najmä v súvislosti s identifikovanými negatívnymi vplyvmi na niektoré predmety ochrany CHVÚ Košická kotlina v priloženom primeranom hodnotení. Nesprávne a nepravdivé vyhodnotenie predpokladaných vplyvov na záujmy ochrany prírody a krajiny deformuje samotné závery hodnotenia.
- V rámci primeraného hodnotenia v opise postupu sa uvádza názov Projekt Most Podsuhá, ktorý nesúvisí s navrhovanou činnosťou.
- Vyhodnotenie vplyvu jednotlivých variantov na CHVÚ Košická kotlina je odlišné v správe o hodnotení činnosti a v primeranom hodnotení, čo je neprípustné.
- V primeranom hodnotení nie sú uvedené konkrétne údaje o trvalej likvidácii potenciálnych potravných biotopov jednotlivých druhov, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ. Tieto údaje bolo potrebné konkretizovať, ako v rámci CHVÚ, tak aj mimo neho. Následne chýbajú rozdiely vo vplyvoch variantov, ktoré súvisia s odlišnou plochou zabratých poľnohospodárskych pozemkov ako potravných či pobytových biotopov v CHVÚ Košická kotlina i mimo neho. Na základe absencie takýchto údajov rovnocenné vyhodnotenie vplyvov jednotlivých variantov považujeme za nesprávne.
- Kumulatívne vplyvy sú vyhodnotené nedostatočne. V rámci kumulatívnych vplyvov nie sú spomínané žiadne konkrétne územné plány. Taktiež pri uvedenom projekte „Strategický

park Valaliky“ sa konštatuje, že cit.: „projekt je aktuálne predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie v zmysle zákona 24/2006, pričom zámer navrhovanej činnosti možný vplyv na CHVÚ vylučuje a podrobnejšie hodnotenia neboli zatiaľ vykonané, preto nie je možné kumulatívny vplyv relevantne a v súlade s metodikou aktuálne posúdiť.“ S uvedeným tvrdením zásadne dotknutý orgán nesúhlasí, nakoľko v rámci zámeru „Strategický park Valaliky“ bola priložená štúdia s názvom „Identifikácia vplyvu plánovaného projektu Strategický park Valaliky na sústavu Natura 2000“ (Geobotany, 13. 05. 2022) v rámci ktorej autori konštatovali, že cit.: „Nakoľko jedným z operatívnych cieľov programu starostlivosti o CHVÚ Košická kotlina je udržať veľkosť populácie orla kráľovského na priemernej úrovni minimálne 3 páry, je veľmi pravdepodobné, že realizácia projektu na predmetnej lokalite negatívne ovplyvní významnú časť miestnej populácie tohto druhu a bude tak v nesúlade s cieľmi ochrany prírody.“

Dotknutý orgán v rámci vyhodnotenia naplnenia špecifických požiadaviek určených v rozsahu hodnotenia uvádza nasledovné, cit.:

- „2.2.6. Opísať návrh rekultivácie a vyhodnotiť jej vplyv (vrátane postupu, cieľov rekultivácie a „tvorby nových, v území chýbajúcich vhodných biotopov“). Vyhodnotenie: Splnené čiastočne, absentuje postup, lokalizácia a cieľové biotopy.
- 2.2.9. Vykonať biologický prieskum v dotknutom území trvajúci najmenej jedno vegetačné obdobie. Vyhodnotenie: Splnené čiastočne, posledná návšteva v dotknutom území bola 19.7. pričom vegetačné obdobie končí neskôr.
- 2.2.11. Pre všetky identifikované negatívne vplyvy zmeny navrhovanej činnosti na biotu navrhnúť konkrétne zmiernujúce opatrenia, ktorých vykonanie možno vyhodnocovať. Vyhodnotenie: Splnené čiastočne, nie pre všetky identifikované vplyvy, chýba predovšetkým ich konkretizácia.
- 2.2.12. V rámci rekultivácie navrhnúť výsadbu drevín v remízkach aj na rekultivovanej ornej pôde; podporiť sukcesné procesy technickými úpravami vhodnými na vytvorenie mokradných rastlinných spoločenstiev; rozčleniť brehy nelesnou drevinovou vegetáciou. Vyhodnotenie: Splnené čiastočne, absentuje konkrétna lokalizácia, spôsob a termín.
- 2.2.13. Nevyhnutnými prílohami primeraného hodnotenia mali byť prehľadné mapy so zobrazením plochy ťažby a rekultivácie a hodnotených záujmov ochrany prírody a podrobnejšie mapy so zobrazením prvkov zasahujúcich do chránených biotopov a biotopov druhov. Vyhodnotenie: Splnené čiastočne, absentujú požadované mapy, nie sú uvedené plochy likvidovaných biotopov dotknutých druhov.“

Dotknutý orgán ďalej uvádza, že z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny má predložená správa o hodnotení činnosti ako aj Primerané hodnotenie značné nedostatky, a preto samotný výsledok predloženého posúdenia vplyvov pokladá za nesprávny. Najmä vplyvy variantu V2 na záujmy ochrany prírody a krajiny nie sú správne vyhodnotené, k nim priradené číselné vyjadrenie pokladá za nesprávne.

Na záver dotknutý orgán konštatuje, že realizáciou variantu V1 dôjde k výraznejšej strate potravného, resp. lovného a potenciálne aj hniezdneho biotopu druhov vtákov, ktoré sú predmetom ochrany v CHVÚ Košická kotlina ako v prípade realizácie variantu V2. Premenu poľnohospodársky využívanej časti krajiny na vodnú plochu dôjde k zníženiu plochy potenciálneho hniezdneho biotopu prepelice poľnej (*Coturnix coturnix*). Záber pôdy bude

znamenat' aj zmenšenie potravného biotopu a lovného biotopu druhov vtákov bocian biely (*Ciconia ciconia*), orol kráľovský (*Aquila heliaca*) a sokol rároh (*Falco cherrug*). Realizáciou Variantu V1 dôjde k strate potravných, lovných, prípadne hniezdných biotopov týchto druhov v rámci vyhláseného CHVÚ Košická kotlina, tak aj mimo CHVÚ. Naopak, pri realizácii variantu V2 ostanú tieto potravné, lovné a potenciálne aj hniezdne biotopy v rámci vyhláseného CHVÚ Košická kotlina zachované. Z týchto dôvodov dotknutý orgán s realizáciou variantu V1 nesúhlasí.

Na základe vyššie uvedeného dotknutý orgán z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny súhlasí iba s realizáciou variantu V2. Dotknutý orgán upozorňuje, že v zmysle § 9 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov je orgán verejnej správy príslušný na konanie viazaný obsahom záväzného stanoviska orgánu ochrany prírody.

Vyjadrenie MŽP SR: Akceptuje sa. MŽP SR vo výrokovej časti tohto záverečného stanoviska súhlasí s realizáciou variantu V2.

## **VIII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV**

### **1. Spracovatelia záverečného stanoviska**

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky  
Sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie  
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie  
Mgr. Silvia Schlögl, PhD.

### **2. Potvrdenie správnosti údajov**

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky  
Sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie  
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie  
Mgr. Michaela Seifertová  
generálna riaditeľka sekcie

### **3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska**

Bratislava, 24. 08. 2023

## **IX. INFORMÁCIA PRE POVOĽUJÚCI ORGÁN O DOTKNUTEJ VEREJNOSTI**

Dotknutá verejnosť je podľa § 3 písm. s) zákona verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá konaním týkajúcim sa životného prostredia, alebo má záujem na takomto konaní; platí, že mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia a spĺňajúca požiadavky ustanovené v zákone má záujem na takom konaní.

Dotknutá verejnosť má podľa § 24 ods. 2 zákona postavenie účastníka v konaniach uvedených v tretej časti zákona a následne postavenie účastníka v povoľovacom konaní

k navrhovanej činnosti, ak uplatní postup podľa § 24 ods. 3 alebo ods. 4 zákona, t. j. prejaví záujem na navrhovanej činnosti a na konaní o jej povolení podaním odôvodneného písomného stanoviska k zámeru podľa § 23 ods. 4, odôvodnených pripomienok k rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti podľa § 30 ods. 6, odôvodneného písomného stanoviska k správe o hodnotení činnosti podľa § 35 ods. 2, alebo podaním odvolania proti záverečnému stanovisku podľa § 24 ods. 3 zákona, ak jej účasť v konaní už nevyplýva z § 14 zákona o správnom poriadku.

## **X. POUČENIE O ODVOLANÍ**

### **1. Údaj, či je záverečné stanovisko konečným rozhodnutím alebo či sa proti nemu možno odvolať**

Záverečné stanovisko je podľa § 37 ods. 1 zákona rozhodnutie, ktoré je záväzné pre ďalšie povoľovacie konanie. Právoplatnosťou záverečného stanoviska vzniká oprávnenie navrhovateľa, podať návrh na začatie povoľovacieho konania k navrhovanej činnosti alebo jej zmene vo variante odsúhlasenom príslušným orgánom v záverečnom stanovisku.

Proti tomuto záverečnému stanovisku možno podať rozklad podľa § 61 ods. 1 správneho poriadku.

Verejnosť má podľa § 24 ods. 4 zákona právo podať rozklad proti záverečnému stanovisku aj vtedy, ak nebola účastníkom konania o vydaní záverečného stanoviska.

### **2. V akej lehote, na ktorý orgán a kde možno podať odvolanie**

Rozklad možno podať na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava, v lehote do 15 dní odo dňa oznámenia doručením písomného vyhotovenia záverečného stanoviska účastníkovi konania.

V prípade verejnosti podľa § 24 ods. 4 zákona sa za deň doručenia záverečného stanoviska považuje pätnásť deň zverejnenia záverečného stanoviska príslušným orgánom podľa § 37 ods. 7 zákona.

### **3. Údaj, či záverečné stanovisko možno preskúmať súdom**

Toto záverečné stanovisko je preskúmateľné súdom podľa zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú.

Doručuje sa: (elektronicky)

1. Obec Nižná Myšľa, Obchodná 104/11, 044 15 Nižná Myšľa
2. Obec Čaña, Osloboditeľov 651, 044 14 Čaña
3. Obec Geča, Kostolná 382, 044 10 Geča
4. Obec Kokšov Bakša, Kokšov Bakša 178, 044 13 Valaliky
5. Obec Valaliky, Poľná 8, 044 13 Valaliky
6. Ineco, s. r. o., Mladých budovateľov 2, 974 11 Banská Bystrica

7. Obvodný banský úrad v Košiciach, Timonová 762, 040 01 Košice
8. Okresný úrad Košice - okolie, odbor starostlivosti o životné prostredie, Hroncova 13, 041 70 Košice
9. Okresný úrad Košice - okolie, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Hroncova 13, 041 70 Košice
10. Okresný úrad Košice - okolie, odbor krízového riadenia, Hroncova 13, 041 70 Košice
11. Okresný úrad Košice - okolie, pozemkový a lesný odbor, Hroncova 13, 041 70 Košice
12. Okresný úrad Košice, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a krajiny a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Komenského 52, 041 26 Košice
13. Regionálny úrad verejného zdravotníctva Košice, Ipeľská 1, 040 11 Košice
14. Úrad Košického samosprávneho kraja, Nám. Maratónu mieru 1, 042 66 Košice
15. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, sekcia energetiky, odbor energetickej a surovínovej politiky, Mlynské nivy 44/a, 827 15 Bratislava 212
16. Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru Košice – okolie, Rožňavská 25, 045 01 Moldava nad Bodvou
17. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia obehového hospodárstva, odbor odpadového hospodárstva, TU
18. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia geológie a prírodných zdrojov, TU
19. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny, TU
20. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia vôd, TU

Doručuje sa: (poštou)

21. Mgr. Lenka Bruniková, Nová 58, Geča, 04410, Slovensko